

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRUT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 208. szám

Csütörtök, 1926. szeptember 16.

Átköltöztünk

Kapu-utca 64 sz. alól

**Ferdinand király (volt Rezső)
körut 6. szám**
alá

TELEFON-SZÁMUNK: 82
Brassói Lapok kiadóhivatala

Ha arról panaszkodunk,

hogy nemzeti kisebbségeink nem élvezhetik a békészerződés, az alkotmány és az emberiség általános törvényei által biztosított egyéni és polgári szabadságot, bolsevistáknak és irredentáknak neveznek bennünket. És hiába mutatjuk ki döbbenetes adatok egész tömegével, az egyes személyeken, közületeken az egész fajon elkövetett jogtalanságot, az ítélet ki van mondva, bolsevisták és irredenták vagyunk, s megy minden tovább az önkényesség és hatalmaskodás módjával és eszközeivel.

Azok közt a felháborító és elkeserítő inzultusok közt, melyeket magyarságunk ellen a kellő megtorlás és jogorvoslat nélkül oly gyakran követnek el felelős és felelőtlen tényezők, a nemzeti kultúra sérelmeit és romlásait most nem is említjük. Azok már az általános politika körébe tartoznak, a parlamentben és a nemzetközi fórumokon tárgyalatnak s a napi küzdelmek szintjén tülemelkedve a jövő magasságában vívódnak a jobb meggyőződés a valódi igazságosság után.

De szólnunk kell újra meg újra ama szemérmellenlül tolakodó mindennapos zsarolások ellen, melyeknek egyes polgárok és közvetve az egész magyar nép bizonyos körök és egyének részéről ki vannak téve és amelyek már egészen állandósuló rendszerré kezdenek válni. Akárhány hivatali személyiség az ő állása befolyása, ellenőrző és büntető hatalma révén követel meg olyan ellenszolgáltatásokat, iparos, kereskedő és gazda részéről, aminek meg nem illetik. Kihasználják az illető kényszerhelyzetét, azt az aggodalmát, hogy ha eleget nem tesz a nagyur potyázó kívánságának, jön a kontrol, jön az ürügy, jön a belekötés, jön a bírságolás, jön az üldözés. Kocsik, autók lefoglalása, robotmunka végeztetése a falusiakkal, lakomák rendezése a vendéglős, a mészáros jóvoltából, ingyen vagy potompénzen való vásárlás az üzletekben, a rekvirált lakásokon való háziuriszerep és ezer más az emberi méltósággal, a hivatali erkölccsel, a jog-egyenlőség parancsával ellenkező cselekedet.

A kormány jogérzetéhez és morális emelkedettségéhez apelálunk mindezen vérlázító visszaélések ellen, de hogyan tehetnénk azt, mikor, sajnos maga a kormány is a legnagyobb közönyösséget

tanúsítja az efféle illegitim kapzsiságok, szíjpolozások, haszonszerzések irányában. Nem csak a közeli napokban szögeztük le, hogy a belügyminisztérium rendeletére szentképekkel szerencsétléttek az anyagi gondokkal küzdő községeket, s utánvét mellett vétették meg velük a képeket, melyek egy lelkes-vállalkozónak s csöndes társainak biztosítanak örösi hasznót?

A legjellemzőbb a lehetetlen helyzetekre amikor tudniillik minden lehetséges, a lapokkal és folyóiratokkal történő házálás, melynek formája alig különböztethető meg a zsarolásnak a büntetőtörvénykönyvben körülírt jellegétől. Bankjaink, vállalatunk, de kereskedőink és iparosaink is sokat tudnának beszélni és beszédjüket adatokkal illusztrálni, hogy milyen »irodalmi«, »művészeti« és »gazdasági« revükre, képekre kell ezekkel előfizetniük, hogy a végén semmit se kapjanak, vagy legfeljebb holmi fércművet, ami a román irodalomnak, művészetnek is csak diszkreditálására szolgál. Legutjában, a Cuvantul című magyarfaló, ferdítésekben és hamis vádaskodásokban tobzódó bukaresti ujság ismert előfizetés gyűjtésén kívül a kormány felhivatalos lapja, az Indreptarea enged meg magának azt a méltatlan és sem a sajtó, sem

a néppárt, sem a kormány dicsőségét nem emelő szerepet, hogy hivatalos terror útján gyűjt magának előfizetőket. A főszolgabíró egyszerűen megparancsolja a magyar kereskedőknek és iparosoknak, (a románnal még kísérletet sem mer tenni), hogy fizessenek elő és hiába minden ellenvetés, tiltakozás, be kell adniok a derekukat. Ők tudják, hogy miért.

Igen, de ennek nem volna szabad megtörténnie. A kormánynak vagy a pártjának, vagy a lapjának, mely a rend, az igazság, a morál szempontjait tartozik szolgálni és érvényre juttatni, melynek a vezetésre való jogot és hivatottságot a saját makulatlanságával, elfogultatlanságával és jogtisztetével kellene dokumentálnia, nem volna szabad a kisebbségi polgárok bönére, s akaratuk ellenére való üzletkötéseket elnéznie vagy támogatnia. Ameddig a felsőség ilyeneket megtűr, addig igazi jogrendről, igazi egyenlőségről, igazi szabadságról szó sem lehet. Addig, ha még úgy bolsevistáknak és irredentáknak neveznek is bennünket, Nagyrománia közéleti tisztasága, tekintélye és konszolidációja érdekében is tiltakozunk az Indreptarea előfizetegyűjtéséhez hasonló jogsértő, szabadságsértő, erőszakos eljárások ellen.

Chamberlain, Briand és Stresemann konferenciája

**Tizenötezer fővel csökkentik a rajnai megszálló csapatok létszámát
Az első német miniszter, aki a háboru óta francia földre tette a lábát**

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagyvonalu tanácskozások vannak kilátásban. A nemzetközi sajtó ezeket általános európai eszmecsere néven. A konferencia résztvevői Chamberlain, Briand és Stresemann. A tanácskozások tárgyát a legszigorubbán titokban fogják tartani.

A londoni sajtó a legnagyobb optimizmussal ítéli meg Briand, Chamberlain és Stresemann szombati genfi tanácskozását, amely kizárólag a rajnavideki megszálló csapatok létszámának a csökkentésére vonatkozott. Számolnak az a lehetőséggel, hogy a csapatok létszámát további 15 ezer fővel csökkentik. A Times értesülése szerint a francia kormány maga is belátta a létszámcsonkítás szükségességét és hajlandó a legmészebbmenő engedményekre.

Azonosjogu közreműködést követel Németország

A népszövetség német ligája Genfben teaestélyt rendezett, melyen szótosztották a liga kiáltványát. Ebben hangsúlyozták, hogy Németországnak a felvétel után most az a feladata, hogy mind a békés tárgyalásoknál, mind az elkerülhetetlen

politikai viták alkalmával követelje az egyenlőjogu közreműködést.

A döntőbírói kérdések szerkesztőbizottságába Németország képviselőjéül Bernstorffot választották be. A technikai kérdések bizottságába a Népszövetség állandó egészségügyi bizottságának tevékenységét is megvitatják. A jogkérdés bizottságának albizottsága a tanács újjászervezése kérdésében zárulást tartott, melyen változatlanul hagyta a tanács által jóváhagyott tervet.

Románia is ideiglenes tagja lesz a tanácsnak

A csütörtöki teljes ülésen választják meg a Népszövetség ideiglenes tanácstagjait. A tanács kilenc tagsági helye közül három jut a latinamerikai államoknak, Chilének, Kolumbiának és Sansalvadornak, egy tanácsnokság Ázsiának (Kína), a többi öt szavazat a tanácsban európai országoké lesz. Ezek Belgium, Románia, Lengyelország, Hollandia és Svédország. Ha Svédország nem fogadná el, mert kifeje-

**100 lej Zürichben nyitáskor
2.60 svájci frank**

Raque Meller a Theatre de Pallace tagja így nyilatkozik: „A Cadum szappan olyan enyhe, hogy a legérzékenyebb bőröknek is megfelel.” A Cadum szappan bőséges habja mélyen behatol a pórusokba, megtisztítja őket és a bőrnek megadja a természetes frissességét. 2298 V

tette, hogy ez időszerűen nem kíván helyet foglalni a tanácsban, akkor Délafrika jön számításba. A felosztás simán ment, annál nehezebb eldönteni, mely országok jussanak be a három újra választandó mandátumra. Valószínű, hogy a teljes ülés abban fog megállapodni, hogy a három féléig állandó tanácstagság közül most csak egyet tölt be. A kubai delegáció nyilatkozatot tett közzé, melyben lemond a tanácstagsági jelölésről, hangoztatva, hogy ez az elhatározás nem jelent semmi-nemű tiltakozást, csupán azt a kívánságot, hogy a Latinamerikának juttatandó nem állandó tanácstagsági helyek szétosztásánál, minden esetleges újabb nehézség elháruljon.

Külön konferencia a leszerelés ügyében

A Népszövetség költségvetési bizottsága elfogadta a jövő évi jelentést. A költségvetés összege 24 millió 615 ezer 97 frank, egy millió 700 ezer frankkal több mint ebben az évben.

A közgyűlés leszerelési bizottságában Franciaország, Anglia, Németország, Belgium és Japán delegátusai

Jugoszláviával és másokkal szemben

a magánüzemű fegyvergyártás ellenőrzése ügyében való értekezlet kérdéseit bevonandóknak javasolták az előkészítő leszerelési bizottság munkálataiba.

A Népszövetség közgyűlésének leszerelési bizottsága egyhangulag elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja, amennyiben a nemzetközi leszerelési konferencia a legközelebbi közgyűlés előtt nem jönne létre, külön konferenciát hívnak össze a magánfegyvergyártás nemzetközi ellenőrzéséről szóló konvenció kidolgozására.

Stresemann kirándulása Chamonixba

Genfből jelentik, hogy Stresemann feleségével, fiával és néhány ismerőssel vasárnap a francia Chamonixba rándult. Ez az első eset a világháború óta, hogy német miniszter francia földre tette a lábát.

Berlinben lesz a népszövetség legközelebbi tanácsulése

Genfből jelentik a londoni lapoknak, hogy diplomáciai körökben azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a népszövetség tanácsának legközelebbi ülését Berlinben tartják meg és a tanács elnöke Stresemann lenne.

Ismét megújul a spanyol-riffkabil harc

PARIS. A Temps szerint a spanyolok a riffkabilokkat a régi front legnagyobb részén ismét harcban vannak. A zenegyedikétől Scapaz spanyol őrnagy seregét erős riffkabil csapatok zárták körüli. Ezek annyira szorongatják a spanyolokat, hogy Sesunant kénytelenek ismét kiüríteni.

Tárgyalás előtt 100,000 lejjel megakartak vesztegetni egy vásárhelyi törvényszéki bírót

Szenzációs bejelentés a bírói székből

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szenzációs részletei voltak szombat délelőtt annak a tárgyalásnak, melyet a vásárhelyi járásbíró előtt kellett volna megtartania a református egyház malmának villamos áramszolgáltatási ügyében.

Zsigmond Samu marosvásárhelyi lakosnak ugyanis a várossal és az egyházzal szemben az áramhasználati jog kérdéséből kifolyóan másfélmillió követelése van, amelyet egy bírói ítélet Zsigmond javára már meg is ítél. Szombat délelőtt birtokbárlézési tárgyalás volt az ügyben. A tárgyalás kezdetén felállott Georgescu bíró és azt a bejelen-

tést tette, hogy

ő elfogult ebben az ügyben, mert a tárgyalás megnyitása előtt egy ur kereste fel és 100,000 lejjel meg akarta vesztegetni

Következésképpen az ügy elbírálásába nem akar befolyjni és ezt a bejelentést megteszi a törvényszék elnökének is.

Zsigmond Samu és a többi érdekelt felek kérelmi kezdtek a bírót, mondaná meg, ki volt az, aki ilyen eszközökkel akart igazsághoz jutni, de a bíró nem nyilatkozott.

A bejelentést jegyzőkönyvbe vették és a tárgyalást elnapolták.

A finn külügyminiszter magyarul ad interjút a Brassói Lapoknak

Rendkívül érdeklik az erdélyi iskolaviszonyok — Ki Európa legjobb szónoka? Az aktuális politika

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Képzelje kolléga ur, már harmadik napja zavarom a szerb parasztvezért egy interjuért mondja egy fiatal pesti kolléga, aki éppen interjuvadásról igyekezett haza — de soha sem találom meg.

Eppen a Hotel de l'Ecu előtt állottunk. — Na akkor ne keresse ma tovább, — mondtam neki — nézzünk be inkább ebbe a szállodába itt. Itt szoktak megszálni a szegényebb és takarékosabb nemzetek diplomatái, sőt egy időben a magyarok csak ide szálltak. Egy ízben, mikor még a leg-elegánsabb hotelek közé tartozott, vendég volt itt Károly király is. Persze inkognitóban. — Már tudom is kit keresünk meg. Ez a fehér zászló az oldalára fordított keréssel azt jelenti, hogy most is rokonnal fogunk találkozni, valamelyik tan diplomata-ával.

Nem sok reménnyel mentünk fel Setala Emil finn külügyminiszterhez, azonban meglepetés meglepetés után ért bennünket. Soha nem fogom sajnálni, hogy betévedtem hozzá. Nyájasan és kedvesen fogadott bennünket tágas szállodai apartementjében. Bocsánatot kértem, hogy zavarjuk, azután a szokásos udvarias formák között kérdeztem meg, hogy milyen nyelven óhajt beszélgetni.

Az újságíró is ad néha interjút

— Azt hiszem, a leghevesebb lesz, ha magyarul beszélgetünk, felelte kifogástalan magyarsággal, amilyen csak az mutatta az idegent, hogy néha keresgélte a szavakat.

Elfejtettem meglepetésemben a liften megfogalmazott kérdéseket, de nem bántam meg. Egymás után kaptam az érdekes és nekünk különösen becses válaszokat be szelgetés közben, amit az a kérdés indított meg, hogy hol tanult meg magyarul. Igyekeztem az egész beszélgetést leadni, habár azzal kezdődött, hogy ő vett tőlem interjút.

— Látom a névjegyén, hogy erdélyi — kezdte — először én kérdezek valamit. Mi van az erdélyi magyar iskolákkal? Milyen nyelven tanulnak a gyermekek?

Kérdést kérdés után kaptam. Valóságos statisztikát akart az iskolákról, népességről kulturális és gazdasági viszonyokról. Mikor rendes feleleteket kapott, ő is válaszolt a mi kérdéseinkre:

— Orczy grófné írt egy nagyon érdekes könyvet az erdélyi viszonyokról. Ezt danul olvastam. Erről a kérdésről különben is sokat beszélgettem azokkal a magyar képviselőkkel, akik néhány hétig a mi vendégeink voltak és bejárták az egész országot.

— Hogy hol tanultam magyarul? 1888-ban, mint fiatalember Budapesten tanultam négy és fél hónapi. Magam is csodálkozom, hogy nem felejtettem még el... Igaz, hogy gyakran olvasok magyarul. Főként tudományos munkákat, különösen a nyelv-tudományok köréből. Ez az én szakmám...

— Budencz és Hunfalvy voltak a tanáram, Hunfalvyval valóságos otthon is voltam. Mint saját gyermekük, mindig nagy vendégszeretettel fogadtak. Vikár Béla, a híres

gyorsíró jó barátom volt. Ő fordította le a Kalevalát. Lefordította ugyan Barna Ferdinánd is, de szóról-szóra, míg Vikár visszaadta minden költői szépségét. A magyar szépirodalomból nagyon szeretem Jókait, Petőfit, Aranyt, Madách Ember Tragédiáját, szintén eredetiben olvastam Mikszáthot, a modernebbek közül azonban sajnos, csak He Zsig Ferencet ismerem, sokra becsülöm Hazai Olivérnek a vogue nyelvről írt könyvét. Olvastam még magyarul Bán Elemér és Popini Albert fordításait, ők fordították ugyanis le Kívi Ede műveit.

Magyarok Finnországban

— A magyar könyveket a helsingfors-i egyetem magyar lektora, Veörös Gyula fordítja finnre. Finn leányt is vett el.

— Finnországban kevés a magyar, folytatta, de azokat kevés kivétellel mind ismerem. Ott van Páskay Mariska, a finn-ugor nyelv volt tanárának a felesége, Ahmon György, az új tanár, akinek a felesége Hermann Anna és még egy-két család.

Több nevet sorolt még fel és a nevek felsorolásánál bámulatos, szinte hihetetlen memóriájáról tett tanúságot. De nemcsak nevekre emlékszik vissza, hanem dátumokra és apróbb epizódokra. Abnormális emlékező tehetségére jellemző például beszégetésünk alábbi része:

Apponyi és Briand

— Rendkívül érdekes emlékem — mondotta — amikor először voltam a parlamentben (1888). Eppen a huszonötödik paragrafusról volt szó, amire az urak valószínűleg nem emlékezhetnek. Ha jól tudom, kapcsolatban van a véderő törvényével, az önkéntesek magyarnyelvű vizsgájával és azzal, hogy visszavethetjük őket egy évre. Ezt germanizációnak tekintették és Apponyi tartott ellene egy nagy beszédet. Ha jól emlékszem, egész hónapot vett igénybe a tárgyalás. Tiszta Kálmán akkor a szabadelvű párt vezére volt, Apponyi a mérsékelt eljenzéké és ott volt a nagy szónokok között Ugron Gábor is.

— Ez azért jutott eszembe, mert most halottam először hosszabb szónoklatot Briandtól és önkéntesen is párhuzamot vontam közte és Apponyi között. Mind a kettő elismert kitűnő szónok, és nem színész. Míg Apponyinak legalább két hétre van szüksége, hogy nagyobb beszédeire készüljön, addig Briand improvizál. Igaz, hogy Apponyi beszédeinek valóságos architektúrájuk van, valóságos művészet minden szónoklata.

A világ szanálása

A lengyel külügyminiszter telefonált át Setala miniszterhez, hogy átjön fontos megbeszélésekre és így már csak pár perce volt a mi számunkra. Két aktuális kérdést tettünk fel. Az egyik finn vélemény Németországnak a Népszövetségbe való belépésére vonatkozólag. Röviden így felelt:

— Mindnyájan kívántuk. Ez alapján egy nagy világkonfliktus volt és Németország belépése nem is más, mint a világ szanálása.

Averescu miniszterelnök meglátogatta Stresemannnt

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Averescu miniszterelnök átutaztában Genf-be érkezett. Itt tárgyalta Grand olasz delegátussal és magánjellegű látogatást tett Stresemann német külügyminiszternél. Averescu Genf-ből Rómába utazik, hogy a román-olasz szerződést aláírja.

Megsemmisítették a brassói polgármester jelöléseket

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A brassói polgármesterjelöltek megválasztási ügye már régóta huzódik. Amint köztudomású, a tanács három jelöltet választott, névszerint Voicu Nitescu, Schnell Károlyt és dr. Szele Bélát. A jelölés eredményét a törvény értelmében felterjesztették a belügyminiszteriumba, hogy a kinevezés minél előbb megtörténhessék.

Szele Béla már előre kijelentette, hogy a polgármesterséget nem vállalja, Voicu Nitescu, mint megválasztott képviselő szintén elutasította magától a polgármesteri tisztséget. Így a jelöltek közül csak egyedül Schnell Károly maradt meg, aki Brassónak éveken át köztisztviselőként álló polgármestere volt, kinevezése tehát semmi akadályba sem ütközhetett. Ennek ellenére a belügyminiszteriumban a döntés annyira késett, hogy a júliusi husz napos parlamenti szünetben a brassói polgármesteri szék betöltése érdekében sürgető interpelláció is elhangzott a kamarában.

Végül tegnap nyilvánosságra jutott a belügyminiszter döntése, aki

a brassói polgármesterjelöltek választását megsemmisítette.

Mivel az erről szóló rendeleteket a hivatalos lap csak néhány nap múlva fogja közölni, a megsemmisítés indokait nem ismerjük, azonban a belügyminiszteriumban nyert információk szerint, a megsemmisítés oka az, hogy több szabálytalanítást láttak fennforogni a választás körül.

Ez a megsemmisítés nagy meglepetést sőt mebotránkozást okoz városunkban, mert köztudomású, hogy a tanács és a polgármesterjelöltek megválasztása a törvény minden követelményének a legnagyobb tisztelettel történt és hogy a jelölés ellen még kontesztációt sem adtak be. Hogy a belügyminiszter a választást mégis megsemmisítette, annak valódi oka nem a választási eljárás szabálytalansága, hanem maga a kandidálás eredménye volt, amellyel felsőbb helyen nemzeti szempontból nem voltak megelégedve.

Különösen a brassói szász vezetőség botránkozott meg a belügyminiszter jogtalan döntésén, s amint hírlik az ügy miatt a legfelsőbb semmisítőszéknél keresnek orvoslást.

Genf-ből, hogy a helyzetről Mussolininak jelentést tegyen.

Briand késő este magához kérette l'opolo d'Italia külön tudósítóját, aki nyilatkozott a merénylet körülményeiről.

— Ha valóban bizonyítva a hír — mondta erre Briand — hogy Mussolini ellen Franciaországban készítették elő a merényletet, nagyon sajnálatos volna, amelyet magam sajnálnék legjobban. De a francia nemzet és a kormány még ebben az esetben sem vonható felelősségre, olyan módon, hogy azt az olasz lapok hangsúlyozzák. Franciaország ősi hagyománya a politikai türelem, soha sem fog szakítani a hagyományos vendégszeretettel, amellyel a menekülteket kereső politikai menekülteket fogadja.

Rómában tüntetésre készülnek a fasiszták

Briand nyilatkozatával egyidejűleg a római francia követ az olasz külügyminiszteriumban tartózkodott a követség elé fölállított őrség ellen. Szerinte az egyetlen jelent az, hogy Olaszország lehetségesnek tartja a franciaellenes tüntetéseket.

A külügyminiszterium erre azt válaszolta, hogy a merényletet Franciaországban idézték elő. Az olasz nép hangulatát ismerve, nincs kizárva, hogy a követség előtt tüntetni fognak.

Newyork olasz negyedben zavargások voltak

Newyorki híradások szerint az oltani olasz negyedben a merénylet hírére zavargások voltak a fasiszták és antifasiszták között. Egy autóra, melyen két fasiszta ellenes vezető ült, bombát dobtak. Mindkét utas meghalt. A rendőrség az olasz városnegyedet megszállotta, hogy a további zavargásoknak elejét vegye.

Biharmegye huszlagu küldöttséggel képviselteti magát a gyergyói gyűlésen

NAGYVARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt nagyváradi tagozata hétfőn gyűlést tartott, amelyen főképp a gyergyói nagygyűlésen való részvétel kérdését vitatták meg. Elhatározták, hogy a nagygyűlésre dr. Kocsán János szenátor, dr. Kotzó Jenő képviselő és Peredy György főtitkár vezetésével mintegy husz tag vesz részt. A Párt foglalkozott a református leányiskola és a zsidóliceum nyilvánossági jogának kérdésével is, melyet a két intézet részére még ma sem adtak meg a paktumban is kötött és számtalanszor megígért nyilvánossági jogot. A református egyházkerület legutóbbi gyűlésén ugyanis újabb intervencióra kérte fel ez ügyben a Magyar Pártot s miután az iskolák kapui a tanulóifjúság előtt már szeptember 26-án megnyílnak és így az ügy elintézése rendkívül sürgős, a két intézet nyilvánossági joga érdekében Bukarestben személyesen fog eljárni vagy dr. Kocsán János szenátor, vagy dr. Kotzó Jenő képviselő.

Gyermekek ápolásánál nélkülözhetetlen a **MACK-féle KAISER-BORAX**

Kétszáz embert letartóztattak a Mussolini elleni merénylet miatt

Az olasz közvélemény Franciaország kezét látja a merényletben
Halálbüntetés a miniszterelnök támadóira

RÓMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mussolini merénylete az újabb kihallgatáson bevallotta, hogy igazi neve Luceti Gino és Massa Canara tartományból származik. Lakóhelye Nizza. Azzal az eltökélt szándékkal jött Rómába, hogy megölje a miniszterelnököt.

Igen hidegvérűen viselkedett. Anarchistának vallotta magát. A baloldali pártok kétszáz hívét, köztük Malatesta ismert anarchistát, valamint Luceti családját is letartóztatták.

A kamara októberben rendkívüli ülés szakra ül össze, hogy a halálbüntetés bevezetéséről tanácskozzék. Hírlik, hogy halálbüntetéssel sújtják a király és a miniszterelnök, az állam és a kormányzati rendszer ellen irányuló bűntények elkövetőit. Mussolini a halálbüntetésre vonatkozó javaslatot helybenhagyta. A lapok halálbüntetést követelnek a fegyveres felkelés, az anarchista tömeggyilkolás és az állam elleni összeesküvés ellen is.

Olasz izgatás Franciaország ellen

Rómából jelentik, hogy Briand Genf-ből táviratilag üdvözölte Mussolinist szerencsés megmenekülése alkalmából. A római francia ügyvivő kormánya nevében a kabinetfőnöknél szintén kifejezte szerencsekívánatait, egyúttal pedig tiltakozott a Giornale d'Italia cikke ellen, mely nyíltan hangoztatja, hogy

a fasiszmus rendszerének ledöntésére irányuló összeesküvés szála Franciaországba vezetnek.

Az ügyvivő kifejezte azt a reményét, hogy az olasz kormány intézkedéseket fog tenni a közvéleménynek illy módon való megzavarása ellen. A kabinetfőnök a francia ügyvivő tiltakozását

egyszerűen tudomásul vette

és felterjesztette kormányához. Egyelőre bizonytalan, mit fog válaszolni a kormány erre a felterjesztésre.

Párisi jelentés szerint Mussolini beszédének az a nem is burkolt célzása, hogy a merényletek és összeesküvések szála átnyulnak a határon,

nagy izgatottságot keltett a francia közvéleményben.

A baloldali lapok hevesen állást foglalnak a célzás ellen és követelik, hogy a kormány erőiesen reagáljon rá. A jobboldaliak mérsékelt hangot ütnek meg, de még a középpárti Temps is lényegében visszautasítja Mussolini célzását és azt a meggyőződését fejezi ki, hogy az első pillanatok hevében kiröppent vádak az olaszok nem tartják fenn. Különben megállapítható, hogy a francia közvéleményt az a tény, hogy a merénylet Marseillesből indult el, minden pojmán túl is kinosan érinti.

Kiélesedik az olasz-francia helyzet

Az olasz-francia helyzet egyre jobban kiéleződött. Franciaország féléhivatalosa a Temps perfidiának nevezi az egyes olasz lapok magatartását.

A francia-olasz konfliktus Genfben is éreztette a hatását, ahol az olasz delegáció körében általános volt a vélemény, hogy a Temps olaszellenes cikkét a francia delegáció tagjai sugalmazták.

Grandi államtitkár meglátogatta Briandot, akitől felvilágosítást kért a Franciaországban élő olasz emigránsok mozgalmáról.

A felvilágosítások nem elégítették ki az államtitkárt és ma váratlanul elutazott

Egy angol politikus elismerő megállapításai a magyarországi kisebbségek helyzetéről

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A National Law Association Budapestre rándult tagjai közül J. Sandeman Allen, az angol alsóházban Liverpool képviselője, a liverpooli kereskedelmi kamara elnöke és Anglia kereskedelmi kamarájának igazgatója, még ma is Budapesten tartózkodik s magyarországi tapasztalatairól a Pesti Hírlap munkatársa előtt érdekes nyilatkozatot tett.

Bevezetőben megjegyezte, hogy eredetileg Csehszlovákia tanulmányozására indult el Londonból és nem gondolt arra, hogy a magyar ügyet nemcsak érdekesnek fogja találni, hanem hogy a közép-európai gazdasági helyzet megértéséhez nélkülözhetetlenül szükségesnek fogja tartani a magyar gazdasági helyzet alapos megismerését is.

— Budapesti tartózkodásom során — mondotta a továbbiakban az angol törvényhozó — megfigyaltam több környékbéli sváb falut és nagy érdeklődéssel, de még nagyobb meglepetéssel láttam, hogy ez a németajkú lakosság Budapest közelében mind a mai napig megartotta német nyelvét és szokásait, emellett azonban hű és ragaszkodó a hittvallója maradt a magyar hazának.

Ez nem annak a magyar türelmetlenségnek (intolerance) a következménye, amelyről Angliában annyit hallottam, hanem ennek ép az ellenkezőjéé, a nemzetiségeivel szemben való türelmes megértésé a magyarság részéről.

Első dolgom lesz, hogy ezt a tapasztalatomat mindenfelé elhíreszteljem, ahol — mint mondtam — egészen másképp van informálva a közvélemény.

— Scotus Viator... — vetette közbe az interjuvoló újságíró.

— Igen, — folytatja Sandeman Allen — ismerem ezeket a dolgokat és annál inkább örülök, hogy meggyőződhettem alap talan voltukról. A napokban egyébként felkerekem a magyarországi szerb anyanyelvű falvakat is, mert mindenről a saját szememmel akarok meggyőződni. Amikor Budapest környékén elterülő sváb falvakban még külön is meglepett az a lakosság nagy jóléte és békés, munkás élete. Több parasztházban megfordultam itt feleségemmel, aki szintén jól beszél németül, de sehol egyetlen panaszszót nem hallottam.

Dr. Pap Ottó csudálatos karrierjétől ötven magyar tisztviselő szomorú tragédiájáig

Egy kétségbeesett memorandum Szatmárról Bukaresztbe — Költségvetési furcsaságok, melyek milliókat jövedelmeznek és egzisztenciákat tesznek tönkre — Újabb merénylet készül a szatmári magyar tisztviselők ellen

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ez a cikk nem igényli magának azt a jogot és célt, hogy éles reflektorként bevilágítson valamelyik vidéki pénzintézet vagy nagyvállalat üzleti életének kulisszatitkaiba. Régi és eléggé ismert évi álláspontunk, hogy nem törődünk és nem foglalkozunk magánemberek és magánintézetek ügyes-bajos dolgaival, még ha különböző körülmények miatt bármilyen érdekesek lennének is.

Természetes azonban, hogy a gazdasági oblomovizmusnak ez az érthető és morális elve nem minden esetben kötelező. Gyakorta előfordul, hogy a magánember felakarja talni a közt és a magánintézmény le akarja nyelni azt az egész lömeget, melynek verejtékes fittéreiből összegyűjti és hasznosítja a milliók durva áradatát. Az elvet tehát sutba kell dobni, hogy kíméletlenül előráncigálhassunk apró-cseprő történetkéket, szerződéseket, csalafintságokat és egyéb privát problémákat, melyet külön-külön magánügyek, együtt véve azonban nagy és szomorú közéleti tragédiákra vetnek világot.

Ezek után futó vonalakban felvázoljuk a szatmári Casa Noastra bank csudálatos karrierjét.

Mikor a kicsi üzlet megnövekedik

A szóban forgó Casa Noastra bank röviddel az impérium átvétele után a Kereskedelmi Részvénytársaság című és jelleggel felruházott vállalatból alakult pénzügyi vállalat. A Kereskedelmi R. T. kisjelentőségű, lokális vállalat volt csupán s ennek megfelelően a Casa Noastra is, mint afféle törpe bank kezdte meg működését.

Azonban a körülmények szerencsésen játszottak össze és a kis Casa Noastra egyre nagyobb lendületben kezdett el fejlődni. Kétségtelen és elismerendő, hogy a bank ügyes év óvatosan operált. Dr. Pap Ottó, az intézet vezérigazgatója nem tartozott a hazárdörök közé. A nagy valutaháború idején, mikor a szatmári piacon egymásután követ keztek be az összeomlások, a Casa Noastra érintetlen maradt, nem kísértetezett külön-bözü devizaspekulációkba, hanem inkább konkrét vállalkozásokba fektette tőkét és energiáját. Néhány nagyipari üzemben döntő súlyt szerzett és a nagy krachok idején kiépítette a hatósági összeköttetések védvonalát.

Tudni kell ugyanis, hogy Pap Ottó eredetileg közigazgatási tényező volt, tehát tisztában volt azzal, hol kell a dolgokat megmar-

kolni. A Casa Noastrának lassankint érdekelve volt az egész hivatalos város és az egész megye. Az igazgatósági helyek és egyéb tisztségek kizárólag azok részére tartottak fent, akikről a különböző tervek és célok sikere és sikertelensége függött.

S miután ilyen kitűnően kiépült a Casa Noastra szervezete, Pap Ottó kiterjesztette üzleti tevékenységének körét a közvagyonra is.

Milliók üzletek a költségvetésben

A kiépített érdekszervezet hibátlanul működött. A Casa Noastra mindenekelőtt megvásárolta a város egyik bérpalotáját. A palota, ahogy mondani szokás, testvérek között is megér 3—4 millió lejt. Ennek ellenére a Casa Noastra 300 ezer lejért jutott hozzá.

E ragyogó üzlet után a városi tanács ugyancsak kötelezettség nélkül bérbe adta a Casa Noastrának a városi mozi, mely rendes vezetés mellett székreket volt hivatva a köz konyhájára hozni. Mi sem könnyebb, mint egy ilyen szerződést tető alá juttatni. Mondjuk, a tanács 50 ezer lejre irányozta elő a mozi jövedelmét. Természetes, hogy a bérbeadási szerződés feltételei megfelelően ennek az előirányzásnak. Az viszont különálló ügy, hogy például Marosvásárhely költségvetésében a mozi másfélmillióval szerepel.

Pap Ottó csöndesen haladt tovább az összeköttetések kitaposott útján. Alig múlt el néhány hónap, megkapta a városi gőzfürdő bérletét is. A csekély 45 évre szóló bérletet a Casa Noastra természetesen tovább adta albérletbe.

E fényes kontraktusok után gyors egy másuttában következtek a többi szerződések, melyeknek súlyos terheit mindig és kivétel nélkül a köz és a közvagyon viselte. Nyilvánvaló volt az, hogy a Casa Noastra pompás, rizikómentes üzleteket csinál a közosság terhére és érdekei ellen, lassankint teljesen bekebelezi a közvagyon jelentősebb részét, amíg önmaga gyarapodik és erősödik, a város szegényebb lesz és hovatovább teljesen elveszti lába aló a talajt.

Azok pedig, akik a közérdek istápolására küldték ki, békés megnyugvással szedték fel az igazgatósági tagságokért járó tiszteletdíjakat.

Szaporodnak a milliók és a nyomorúságok

Miközben a Casa Noastra ilyen szépen erősödött, a szatmári városházáról lassan

kielondótták a magyar tisztviselőket. Körülbelül két évvel ezelőtt kiléptek az ódon primáriákról azokat a magyar világban maradt hivatalnokokat is, akik, mint utolsó mohikánok, vezető állásokat foglaltak el. Ezek után a csaknem színmagyar városnak mindössze 25—30 magyar tisztviselője maradt, csupa kifizetésű hivatalnokok, napidíjasok, könyvelők és egyéb adminisztrációs nyomorgók.

A magyar tisztviselők permanens tragédiáját párhuzamosan a Casa Noastra egy nemrégiben alapított kerámiai gyárára, mely nem bizonyult üzembé, ráfizetett néhány milliócskát. Pap Ottó nem az az ember, aki egykönnyen veszni hagyja a pénzét. Kivitte tehát, hogy a kerámiai gyárat a város saját terhére átvesszi. Az átvétel nem történt meg, ami éppen nem a tanács, vagy a Casa Noastrán múlt, hanem a miniszteriumon, mely minden közbenjárás ellenére megtagadta a furcsa ügylet approbációját.

S miközben a város és Pap Ottó között egymásután szövődtek azok az üzletek, melyek lehetővé tették, hogy a Casa Noastra ugyancsak az egész megyére ráterjedjen, bekövetkeztek az új választások. A bank nyolc emberét juttatta be a város vezetőségébe, ő maga tagja lett az öttagú állandó tanácsnak, melyből mindössze egy, Bakó Ignác képviseli a magyarság érdekeit.

Pap Ottó, mint városi önkormányzat

Mindaddig hiányzik ebből a történetből az összefoglaló csattanó. Ez a bizonyos conclusione robustica az állandó tanács első ülésén következett be, melyen Pap Ottó, mint vezérszórnok előadta, hogy Szatmár város költségvetése 22 millió lej, mely összegből tizenöt milliót a tisztviselői kar fizetése emészt fel. Mi következik mindebből? Nem más, mint hogy csökkenteni kell a létszámot.

S Pap Ottó, mint a város érdekeinek nesztora gyakorlati példákat hozott fel. Tíz órádó tanárnők és kishivatalnokok 3—5 ezer lejes havi javadalmazása ellen s teljes filippikájával elérte, hogy az öttagú tanács, beleértve Bakó Ignác magyar tagot is, határozattal emelte a tisztviselői kar lélekszámát. Pedig ez a léleptetés nem jelent egyebet, minthogy a szatmári városházáról a közérdek ürügye alatt kiseprűzik az utolsó magyar tisztviselőket is.

Ugyanakkor, amikor a tanács elhatározta a szegény tisztviselők elbocsátását, egyúttal belement abba is, hogy a város egymillió dollár külföldi kölcsönt vesz fel, melynek köztelítése díja fejében

a Casa Noastrának 8 millió lej jutalékot fizet.

Tehát Pap Ottót nem bántja ez a nyolc millió közvetítési jutalék, nem bántja az, hogy a város köztulajdonából négymillió értékű 300 ezer lejért vesz meg, nem törődik a fürdő 45 éves bérletével, a mozi kisajátításával és a többi közérdeket érintő kérdésekkel, ellenben az uccára télt azokat a magyar tisztviselőket, akik 3—5 ezer lej havi fizetésért most is a legbecsületesebb, leghasznosabb munkát végzik a városnak.

A kétségbeesett magyar tisztviselők most memorandummal fordultak Bukaresztbe, s e memorandumban előadják, hogy a városi számvonosság pontos számítása szerint a tisztviselői kar fizetése még abban az esetben is csak évi 10 millió lejt tesz ki, ha ebbe az összegbe beleszámítjuk a még ki sem utalt 15ből kapott számokká provokált ki egy százalékos fizetésemelést. Pap Ottó tehát légtelen határozatot, melynek végrehajtása sok család egzisztenciáját tönkretesz, jelenlét.

Illetékes magyar körök el vannak szánva arra, hogy a szatmári magyar tisztviselők ellen készülő hadjáratot minden áron megakadályozzák és adott esetben a teljes nyilvánosság elé viszik azokat a bonyolult kapcsolatokot, melyek összevéve a szatmári közéletet alkotják.

Körmendi Ékes Lajos Veszprém-megye főispánja

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Körmendi Ékes Lajost, volt kassai tanácsost) a csehszlovákiai magyarság egyik vezetőfőírát, akit a csehek kiutasítottak, Veszprém vármegye főispánjának nevezték ki. Vasárnap juttatták be ünnepélyesen.

Forradalom tört ki Csehszlovákiában

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától) Prágából érkezett táviratok közlik, hogy Csehszlovákiában kitört a forradalom.

A bukaresti csehszlovák követség eddig nem kapott semmiféle értesítést — Annyi bizonyos, hogy Gajda tábornok ellen és mellett tüntetések voltak és nagyon valószínű, hogy a kommunisták és fasiszták között került összetűzésre a sor.

Újból megnyílik a gyergyószentmiklósi állami főgimnázium magyar tagozata

Sikerrel jár Görög Joachim intervenciója

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délelőtt Bukarestbe érkezett dr. Görög Joachim gyergyószentmiklósi apátkanonok, szenátor, aki a gyergyószentmiklósi állami gimnázium magyar tagozata ügyében interveniált.

Ismeretes, hogy ezt a tagozatot minden jogos alap nélkül már régebben bezűnlelték. Görög Joachim már augusztus 10-én, amikor Bukarestben iskolaügyi ankét volt, eljárta ebben az ügyben. Eljárása azt eredményezte, hogy Oteteleseanu államtitkár ismét kiállításba helyezte a magyar tagozat megnyitását, amennyiben erre jelentkeznék hallgatók.

Görög Joachim szenátor ma 35 diáknak a kérvényével érkezett Bukarestbe és délután öt órakor fog tárgyalni Oteteleseanu államtitkárral és valószínű, hogy

a tárgyalás a magyar tagozat megnyitását eredményezi.

Meg kell jegyeznünk, hogy a gyergyószentmiklósi gimnázium ügye igen nagy sérelmi probléma. Ugyanis a kormány ezt a szinmagyar vidéken levő iskolát olyképpen tudta csak elromanizálni, hogy Albániából hozatott román diákokat s az intézet igazgatójává is román professzort nevezett ki.

Nagyváradon is megalakul a katolikus Népszövetség helyi tagozata

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egész országban már majdnem mindenütt megalakultak a Katolikus Népszövetség helyi tagozatai, csak Nagyváradon késett a megalakulás. Most jelenthetjük, hogy a nagyváradai és biharmegyei mozgalom olyan előrehaladott stádiumba jutott, hogy az alakuló gyűlést e hó 19-én, vasárnap délután öt órakor, a katolikus kör nagytermében megtarthatják.

E nagygyűlést megelőzi az intézőbizottság szombat, e hó 18-án ugyancsak a katolikus körben lepergő gyűlése, amelyen a megyei népszövetségi tagozatok életrekezdésének kérdését fogják beható tárgyalás alá venni.

A vasárnapi gyűlésen hatalmas beszédet fog mondani Szilágyi Dózsa, az országos nevű hitszónok és dr. Popity János ügyvéd is.

Csak akkor fizet a vasút, ha nincs adóhátralék

Elutasították a GyOSz. felterjesztését

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége a kereskedelmi kamarák országos szövetségével együtt felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben kérték, hogy töröljék azt az intézkedést, mely szerint a vasúti kártérítésekkel eredő követeléseket csak akkor fizetik ki, ha a kedvezményezett igazolja, hogy nincs adóhátralékban. A gyáriparosok és a kamarák szövetsége a genfi nemzetközi vasúti egyezményre alapította kérését. Ez az egyezmény kötelezi a vasutakat, hogy a fuvardíjvisszatérítéseket és kártérítéseket késedelem nélkül fizessék ki és a késedelmes kifizetés után kamatfizetést ró a vasutakra.

A bukaresti közlekedésügyi minisztérium válasza ma érkezett Kolozsvárra és elutasította a gyáriparosok és kamarák szövetségének kérelmét azzal az indoklással, hogy az 1921 évi köztartozások végrehajtásáról szóló törvény megadja az államnak azt a jogot, hogy a köztartozásokat az állami intézményektől járó követelésekkel elégítse ki. Ez a törvény a belföldi állampolgárokkal szemben tehát lényegesen erősebb a genfi konvenció intézkedéseinél.

Maradjon-e vagy vesszen a diktatura?

MADRID. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Abban a szavazásban, melyet a direktorium fenntartása ügyében tartanak Spanyolországban, a vidéki lakosság nagyobb számban vesz részt, mint a városi. A papság felszólította híveit, hogy Rivera mellett szavazzanak. A diktátor bizonyosra veszi győzelmét. Jövő terveiről azt mondta, hogy új rendszerű parlamentet alakít. Ez főleg a gazdasági rétegek képviselői lesz és háromszáz tagból fog állni. A szakszervezetek és egyéb foglalkozási ágak képviselőit három esztendőre választják. A parlament nem lesz ezentúl tanácskozási testület, hanem tényleges törvényhozó szerv, melynek hozzájárulása valamely törvény érvényességéhez szükséges. Az üléseken teljes szólásszabadság uralkodik, de a sajtóközlemények cenzurálását a kormány fenntartja magának.

Corunában összeült a haditörvényszék, hogy a lázadó tüzérszázadok ügyében ítélezzék. A katonai ügyész életfogytigani fegyházbüntetést kért. A direktorium határozata alapján a hadügyminiszter a tüzérezredek legénységének négyhavi szabadságot adott.

Pangaloszt meg akarták ölni a fogságban

ATHEN. A letartóztatott Pangaloszt fogságban, Kréta szigetén megakarták ölni. A fogház parancsnokánál négy egyenruhás, tisztül bemutatkozó ember jelentkezett és előadták, hogy az athéni helyőrség parancsnokától szigorú utasításuk van, hogy a diktátort elenőrizzék, mert meg akarták ölni. A terv megfűszerezett, mivel Athénben a rendőrség nesztét vette a dolognak, s táviratoztatt Krétába, hogy a fogház főparancsnoka tartóztassa le az állítólagos négy tisztet.

Konduriotisz tengernagy, Görögország ideiglenes elnöke a kormány kebelében kitört nézeteltérések miatt elhagyta Athént.

Cervasz és Dertilis, a köztársasági gárda ezredesei lapjukban támadás intéznek Kondilis tábornok ellen, aki csak nekik és a köztársasági gárdának köszönheti hatalmát és mégis elárulta őket. Kondilis fejszólította az ezredeseket, mondjanak le a parancsnokságról. Dertilis azzal fenyegetődött, hogy a haditörvényszék előtt szenzációs részletekről fog vallomást tenni.

Athénben 42 polgári személyt letartóztattak és felségértés címen haditörvényszék elé állították őket. A tisztek többsége biztosította Kondilist támogatásukról, ha a választásokat a kitűzött időben megtarthatják.

Hasmenése

csak akkor gyógyul, ha gyomrát először jól kitisztítja. Erre a legalkalmasabb és legbiztosabb szer a csodás hatású

KOPROL

hasbajtó csokoládé. — Csakis akkor valódi, ha minden egyes pasztillába „KOPROL” név van benyomva. — Ne fogadjon el mást!

2186

Aranyhomokot fedeztek fel egy nyárádmezei magyar kurián

Aranybánya kitermelését kezdték meg a Nyárádmentén

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A keskeny mederben kigyózó Nyárád völgyét, mezőgazdasági jelentőségére való tekintettel eddig is a vármegye kincses kamarájának ismerte a közutadat. A Bekes alján elterülő nagy sík ág bőven ontja magából a föld áldásait és dus terméssel jutalmazza a völgy józnoteit. A dolgos népének szorgalmát. De mintha fokozottabb mértékben akarná részesíteni a gondviselés ezt a derék népet a maga áldásaiból, újabb és újabb kincsekkel tár fel előtte.

Mintegy két hónappal ezelőtt egy marosvásárhelyi kiránduló csapat köszöntmuntát hozott be Vásárhelyre. A köszöntet Deményháza környékén találták egy kis patak medrében. Megvizsgálták és

megállapították, hogy minőségére nézve a petrozsényi szénnel vetekedik.

A köszöntbánya feltárására komoly tanácskozások is folytak marosvásárhelyi pénzemberekkel. de a magántőke akcióba lépését elriasztotta az általaj kincseinek nacionalizálásáról szóló törvény.

Ennél a köszöntétegnél azonban sokkal fontosabb és jelentősebb az a felfedezés, amelyet egy magyar kurián tett a boldog tulajdonos. Nem más, mint Nyárádszere-dától fekszik Szentlászló község. Kis, szelíd ivelésű domboldalon helyezkednek el a házikói. A domb közepe táján hatalmas, nagy gyümölcsös terület. Gál Elek volt szőlészeti- és borsászati felügyelő tulajdona. A gyümölcsös helyén val mikor nagy, városzerű épület állott. Ennek az alapjait kutatgatta Gál Elek. miközben gazdag kavics és homokrétegre akadt.

Ezt a kavicsréteget a község lakói szekérszámra hordják a gyümölcsösből. Egy alkalommal észrevette Gál Elek, hogy apró, sárga szemek villognak ki a homokból. Valaki azt mondotta, hogy a villogó anyag bizonyára aranypor. A tulajdonos megvizsgáltatta a homokot a vásárhelyi cukorgyár fővegyészevel, aki

négy egyelék aranyat állapítottak meg a homokban.

Ezzel az ügy el is lett volna intézve, mert a fővegyész véleménye szerint a kitermelés költségei felfelécsúszottak volna a termelt arany értékét.

A dologgal évek óta senki sem foglalkozott, míg a deményházi köszöntet felfedező kirándulók egyik tagja tudomást nem szerzett a dologról s fel nem hívta egy vásárhelyi pénzember figyelmét, akinek a verespataki érchegekben aranybányái vannak. Az illető azonnal kiment Nyárádszentlászlóra s megállapította, hogy igen is érdemes hozzálátni az aranytartalom kiméréséhez.

A múlt hét péntekén már meg is kezdte a munkát. A kavicsbányában most olyan rétegre akadtak, amelyeknek arany-szeműt zselés hegyével is ki lehet választani a homok közül.

Ha a próbamunkálatok befizetést nyernek, az aranyrétgek kitermeléséhez megkezdik az szükséges engedélyeket és megkezdik az aranymosást a szentlászlói kurián.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetéseket vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunknál is feladhatók. A *-gal megjelölt közlemények díjazás alól esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 20cK m. K., Franciaországban 50 centimes, egybeült 6 lej értékű valuta.

Csüörök, szeptember 16.

Kat.: Ludm. sz. — Prot.: Edit. — Görög: Jorát. — Izr.: 5687 Thisri S. — A nap 5 59 - 18.23. — Időjárás: A meleg mérséklődése várható, jelentékeny csapadékkal.

— **Iléna hercegnő Brassóban.** Aléana hercegnő ma délelőtt néhány órai tartózkodásra Brassóba érkezett. A hercegnő néhány magántervezetű látogatást tett, majd a délutáni órákban visszament Szinájába.

— **Rosszabbodott Jászai Mari állapota.** Budapestről jelentik, hogy Jászai Mari egyre súlyosodó betegséggel hetek óta fekszik a János szanatóriumban.

— **Visszahelyezték a szilágysomlyói városi tanácsot.** Tudvalevő, hogy Szilágysomlyó is közte volt azon városok között, amelyeknek tanácsát különféle és lehetetlen okokból feloszlatták. Szilágysomlyó város tanácsát azért oszlatták fel, mert Cristea Nicodem, szilágymegye prefektusa parancsszáva az általa 9024—1926 számú rendeletével felmentett Tartia Aurel polgármestert, nem mondotta ki állásától elmozdítottak. Most azonban, — mint lapunknak jelentik, — győzött az igazság s a város lakossága által majdnem egyhangulag megválasztott s a prefektus által felfüggesztett városi tanácsot jogalba visszahelyezték.

— **A baróti kisebbségi nők egyesületének közgyűlése.** Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: A baróti kisebbségi nők egyesületének közgyűlése fényes keretek között folyt le. A gyűlésen dr. Fábrián Lászlóné elnökölt. A működésről szóló beszámoló után dr. Fábrián és János Ferencz né tartottak háztartás-gazdasági tárgyu felolvasást, illetve előadást, melyeket a közgyűlési tagok élénk érdeklődéssel hallgattak meg. A közgyűlés arra való tekintettel, hogy tökéje az intenzív szegénysorsuak felsegélyezésére még csekély, elhatározta, hogy október 9-én táncal egybekötött műsoros estélyt rendeznek.

— **Lugoson is Szendrey lett szinigazgató.** Lugosi tudósítónk jelenti: Hetek óta tartó vajadás után tegnap döntött Lugos város állandó tanácsa a színházi koncesszió odaítélése kérdésében. A város színházi közönségének reprezentáns tagjai már hetekkel előbb tartott ankétjukon egyhanguan Szendrey Mihály aradi szinigazgató mellett foglaltak állást s a közönség óhajára támaszkodva a városi állandó tanács szintén egyhangú határozattal Szendrey Mihálynak adta meg a játszási engedélyt a város színházában. A színház elnyerésére pályázatot adott be Franyó Zoltán temesvári szinigazgató is akinek kérelmét azonban a városi tanács a Szendrey Mihály javára hozott egyhangú határozattal elutasította.

— **Kisiklott a csernovici gyorsvonat** Bukaresti tudósítónk jelenti: A Csernovic-bukaresti gyorsvasúti állomás közelében kisiklott. Néhányt könnyebb sebesüléssel kivül azonban semmi bajuk sem történt az utasoknak. A vonatok nagy késéssel közlekednek.

— **Eljegyzés.** Rápoly Anna és dr. Beke István Ozun—Uzon jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Panciulescu kapitány lezuhant

A pilóta meghalt, Panciulescu mindkét lábát amputálták

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jelentettük, hogy Panciulescu kapitány repülőgépen leszállás nélkül akarta megtenni a Páris-bukaresti utat. Vasárnap szállott fel s bár vasárnap délutánra meg kellett volna érkeznie, tegnap délig semmi hír sem érkezett felőle.

Csehszlovákiából aztán tragikus esemény híre érkezett. Csehszlovákia lezuhant a repülőgép. A pilóta szörnyen halt, a kapitányt Prágába kórházba szállították hol mindkét lábát amputálni kellett. Állapota súlyos.

— **Gyilkosság egy leány miatt.** Nagybányáról jelentik: Hétfőn este a fernezyi erdőszélén egy korcsmában előzetes engedély kikérése nélkül bált tartottak. Tánc közben egy leányon Szász Gligor és Holán Demeter legények összekaptak. Veszekedés közben Szász Gligor előrántotta hosszú hegyes kését és Holánt balvállán keresztül szíven szúrta, aki ott a helyszínen rögtön kiszenvedett. A nagybányai járásbírószágtól Voisa Sándor nivalatnok a helyszínre kiszállt, s miután a hullát dr. Gál Gyula orvos felboncolta a temetési engedélyt megadták.

— **A rossz váltó miatt kisiklott egy tehervonat.** Déváról jelentik: Tegnap reggel az Arad felől jövő egyik tehervonat a dévai állomás bejárata előtt kisiklott. A sínek közül kizökkent mozdony 5 tehervaggonnal együtt teljesen összerongcsolódt. Emberéletben nem esett kár. Ha ez a kisiklás nyílt pályán történik, ahol a mozdony a rendes sebességgel halad, katasztrófa lett volna. A helyszínen megkezdett vizsgálat megállapította, hogy sem a vonatvezető, sem pedig a váltóőrrel mulasztás nem lehetett. A kisiklás egyedüli oka a váltókészülék rossz-sasága. Már sokszor jelentették ezt, de mindig az volt a válasz, hogy a kijavításra nincs fedezet. A vasúti díjak emelése és a vasúti biztonság hiánya révén látszik fordított arányban áll egymással a mulasztás méltó, hogy a kisiklás előtt 2 órával híradt el ugyanott a király vonata.

— **Egy kiváló magyar tanító huszonöt éves jubileuma.** Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Incze Viktor szárazajtai református kántortanító ebben a hónapban üli meg működésének huszonöt éves évfordulóját. 1902-ben került szülőfalujába, Szárazajtára, ahol Kolombán Sándor akkori főjegyzővel alapos társadalmi munkát végzett. Önkéntes tűzoltóegyletet létesítettek, nyári menedékházat, gazdakört alakítottak. Nőegyesület állathiztosítási társulatot, műkedvelő társulatot szerveztek. Alapították fogvasztási szövetkezetet, hitelszövetkezetet. Munkásságának elismerésül úgy az előző időkben, mint az utóbbi községi választásokon bevélasztották a községi tanácsba. Az imperium változás után sem akart állam tanító lenni inkább a kevés fizetéssel járó felekezeti iskola tanítója lett. Nagy ünnepséget terveznek a jubileum kelő megtartására.

— **Megjelent a tűzifa tarifájának leírása.** Bukaresti tudósítónk jelenti: A mai Monitorul Oficial közli azt a minisztertanácsi határozatot, a mellyel a tűzifa vasúti tarifáját leszállítják s amelynek részleteit annak idején közöltük.

— **Lékiállítás lesz az alsózsuki verseny pályán.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: Szeptember 19-én az alsózsuki versenypályán 16 kiállítás lesz, amelyen 40 ezer leinyi díjat fognak kiosztani a kiállító gazdák között. Ezenkívül érmeiket és okleveleket is fognak kiosztani. A kiállítás keretében be fogják mutatni a Bánffy-hunyadi állami mentelep csikóit is.

Világsajtó humora

Az öreg Csipurka haldoklik. A leghíresebb professzor hívják hozzá, de hiába áll három orvostanár az ágya mellett. Csipurka meghal.

Csipurkánét megkérdezik a rokonok a temetés helyét.

— Volt nála professzor?

— Három is — mondja Csipurkáné — de mit lehetett szegény egymaga három ellen.

— **Sérelmet sérel mire hlmaz a báná** tankerüle a főigazgató. Lugosi tudósítónk jelenti: Még el sem útek Petrovici temesvári tankerületi főigazgató egyik közismert minapi sérelmes és törvényellenes tanügyi rendeletének hullámai. A temesvári tankerületi főigazgató már egy újabb sérelmes rendeletével kavarta fel megint a báná kisebbségét legkényeztetésével. Tegnap pártos és indokolás nélküli rendeletet adott ki a lugosi román káth. felekezeti elemi iskola vezetőségéhez s megtiltotta, hogy az intézetbe fiúövendékeket is beirathassanak. A tankerületi főigazgató újabb sérelmes rendelete Lugos társadalmában óriási méltatlankodást okozott, mert az intézetben annak fennállása óta gyakorlatban volt a koedukáció. Még Anghelescu tanügyi reformja idejében is és márt a Mi Asszonyunkról nevezett iskolánövendék vezetése alatt álló s felekezeti iskolának minősített tanintézetben egészen eddig Lugos legjobb társadalmi osztályainak gyermekei felekezetre és nemre való tekintet nélkül részesülhettek elemi iskolai oktatásban.

— **Menesztették a marosvásárhelyi pénzügyi adminisztrátort.** Marosvásárhelyről jelenti: Pár hónappal ezelőtt Lepadatu pénzügyminiszter látogatásával az a hír terjedt el, hogy Nedeianu pénzügyi adminisztrátor elhelyezik Marosvásárhelyről. A hír akkor nem fedte a valóságot, mert csak arról volt szó, hogy a miniszter felajánlotta neki egy nagyobb városba való áthelyezését. Most azután a rég óhajtott híresztelések mégis csak valóra váltak. Nedeianu adminisztrátort Marosvásárhelyről valóban menesztették s helyébe a miniszter Todorescu volt dícsőszenátoron. jelenleg szebeni adminisztrátort nevezte ki. Nedeianu már előkészítette hivatalának átadását és hivatalnok társaitól ünnepélyesen elbúcsuzott. Mivel kezének hatalmát a pénzügyi adminisztráció minden vonalán túlzottan érezte s nemcsak az adóprést szorította meg kelgyel lenül, hanem még hivatalnokai is szemben is kiméltelennek bizonyult, így történt még az, hogy most búcsuzkodása alkalmával sem a város polgárai, sem hivatalnok társai személye irányában rokonszenves megilletődést nem éreztek. Mindenképp örül, hogy az adminisztrátor visszavonhatatlanul más tájakra evez.

— **A kolozsmegyei gazdasági kamara gépakkciója.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: A kolozsmegyei gazdasági kamara néhány héttel ezelőtt tudvalevőleg elhatározta, hogy az erdélyi gazdákat különféle mezőgazdasági gépekkel segíti, hogy a termelést ezáltal is intenzívebbé tegye. Erre a célra a kamara számos gépet rendelt külföldről, amelyek közül három gép már a múlt évben meg is érkezett Kolozsvárra és már ki is osztották három gazdának. A kamara tovább akarja folytatni akcióját és ezért újabb gépmegrendeléseket eszközölt külföldön. Valószínű tehát, hogy legközelebb még sok más gazda is kaphat a kolozsmegyei gazdasági kamarától gépszerelést.

KELLERMANN:

Schwedenkiee utolsó szerelme

AZ ALAGUT világhírű szerzőjének legújabb regénye magyar fordításban. — Egy sokat átélte 45 év körüli férfi utolsó, viharos fellobbanása az elbeszéléséről kites Kellermann nagy-szerű előadásában.

Ára 45— lej.

Kapható mindenütt.

Kiadta: BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA BRASSÓBAN

Lula Mysz-Gmeiner

kamaraénekesnő

szeptember hó 17-én Brassóban
hangversenyt ad. Zongorával
kíséri Egon Siegmund (Berlin).

Jegyek, Klingsor hangversenyirodában kaphatók.

9124

— Borzaimas autóbaleset a mohácsi vámnál. Mohácsról jelentik: Borzaimas szerencsétlenség történt Mohácson a vámsorompónál. Egy bérautó öt utassal éjjel nekiszaladt a leeresztett sorompónak, amely nem volt kivágva. A sorompó rudja betépte a védőablakát és szétroncsolta az elő ülők fejét. Molnár Ede soffőr és Horváth Pál rendőrségi tisztviselők szörnyet haltak, Dorn Sándor mérnök halálosan, Szinkovits és Dóczi Imre mérnökök könnyebben megsebesültek. A bizottság a helyszínre kiszállt, ahol a tanúk kihallgatása után megállapítást nyert, hogy az autótársaság szombaton, vasárnapra virradó éjjelen Mohácson ümoplt. Molnár Ede soffőr azonban színjőzán maradt. A sorompótól mintegy félkilométernyire Molnár tévedésből fékezés helyett gázt erőszelt a motorba, amire a gép oly sebességgel ment neki a sorompónak, hogy az összeütkezés alkalmával vajósággal megfordult a levegőben. Mikor észrevette Molnár közvetlen közelben a bajt, elvesztette lélekjelemlését, s ismét gázt adott a motornak. Abban a pillanatban bekövetkezett a szörnyű véres tragédia. Szinkovits László úgy menekült meg a biztos haláltól, hogy ajadt, s fejét Dorn Sándor mérnök ölbe fektette. Dóczi Imrének az volt a szerencséje, hogy az autó fenekén ült. Mindkettőnek csak könnyebb sérülése történt. Dorn Sándort beszállították a kórházba, ahol a műtőasztalon meghalt. A bizottság megállapította azt is, hogy a kátránnyal feketére festett vámsorompót lámpa nélkül semmiképp sem lehetett észrevenni, s ez okozta a rémes szerencsétlenséget. A halálos baleset három áldozatát holnap temetik.

— A Hunyadmegyei Jegyzői Egyesület közgyűlése. Folyó hó 12-én tartotta meg a Hunyadmegyei Jegyzői Egyesület rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen elkecseregett hangulat uralkodott. A felszólalók erősen támadták a prefektust és a kormányt az indokolatlan és tömeges áthelyezések és elbocsátások miatt. Az elnöklő alispán végre kénytelen volt egyesektől a szót megvonni.

— Új alagút Morvaországban Prágából jelentik: Morvaországban Vessel és Vágúj hely közötti vasutvonalon a készített alagutat Polana-hegyen vasárnap keresztül törtek. Az alagút hossza 1242,6 méter.

— A nyomorgó néptanítónak. Ma újabb adományokat kaptunk a szerencsétlen, család jával együtt inséget szenvedő beteg és magával is tehetetlen magyar néptanító javára. Özv. K. G.-né férje elhalálozása évfordulója alkalmából 500 lejt, B. S. 40 lejt, özvegy H. L.-né 50 lejt adományoztak.

— Medveszedet Szörény megyében. A Szörény megyei havasokban és erdőségekben a havasi lakosok jelentése szerint az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a medvék, melyek bocsalkaikkal együtt lelerándunak időnként a havasok mentén elterülő községekbe is, ahol a lakosság javaiban kártékonkodnak. A túlságos medveszaporulat ellen már hetek óta folyik a megyeheli vadászárságokban a szervezkedés, hogy hajtóvadászattal vessenek véget a medvék garázdálkodásainak.

— A fűtők és gépkezelők vizsgálja. Az érdekelteknek tudomására hozzuk, hogy a fűtők és gépkezelők vizsgálja szeptember 19-én lesz. Iparfelügyelőség.

— A székhelyudvarhelyi őszi kiállítás és mintavásár ünnepes megnyitása. Székhelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt fél tíz órára volt kitűzve a kiállítás és mintavásár ünnepes megnyitása, de már ezt megelőzőleg nagy tömeg verődött össze a ref. kollégium épülete előtt, melynek termeiben és udvarán rendezték a kiállítást. A hatóságok, az ipartársulatok és a Székely Dalegyet lobogóik alatt várakozókat Spataru prefektusra és a kiállítást rendező elnökre, akik fél tíz után néhány percre meg is jelentek és akiket a közönség, mely a kollégium előtti parkban s környékén álldogált, meleg óvációban részesített a fezőldgalyazott és e célra épített díszkaputól egészen

a kollégium főbejáratáig, ahol Voszka István dr. ügyész, a kiállítást rendező bizottság elnöke román beszéd kíséretében üdvözölte Spataru prefektus, a kiállítókat, rendezőket, érdeklődőket, a város és vármegye közönségét. Utána a Székely Dalegyet elnökele a himnusz, majd Voszka elnök magyarul tartotta meg előbbi tartalmu román beszédét, mire Spataru prefektus, mint a kiállítás és mintavásár fővédnöke, rövid szép magyar beszéddel megnyitotta a kiállítást. A prefektusi meleg üdvözlő szavak után a Székely Dalegyet magyar éneke következt s ezzel a kiállításnak ünnepes megnyitása meg is történt. Az izlésesen rendezett művészies tárgyak láttára első meglepetésben hallható elragadtatásának adott kifejezést a közönség, mely nem tudott beférni a sok szép látványból, különösen Haáz F. Rezső kollégiumi rajztanárnak három szobát kitöltő és a székely ősi népművészetet tartalmazó valódi művészies rendezettségére való Néprajzi Múzeumával. Nagy sikere volt Tomcsa Sándor helyi vonatkozású karrikatúráinak is.

(*) Ismét tánciskolájában (Gwerbeverein) szeptember hó 15-én új táncanfolya moka kezdődnek.

15 lejtért egy teljes detektivregényt

olvashat, ha megveszi a

„Detektiv Sorozat”

valamelyik számát. Nem sablonos ponyvaregényeket, hanem lebilincselően érdekes, nívós és eredeti, izgalmas és szórakoztató regényeket közül a

„Detektiv Sorozat”

Eddig megjelentek:

1. sz. Gaboriau: A 113-as számú peresomó
2. sz. Gaboriau: Egy nagystill szélhámos
- 3-4. sz. A földalatti város. (Kettős sz. ára 25 lejt)
5. sz. Ernst Woop: A kísértettanya
6. sz. Maurice Leblanc: Az olallámpás
7. sz. Schätzler-Parasini: A medvelek töre
8. sz. Jajkiállítás a tulvilágról. (Francia bűnügyi regény)
9. sz. Egy álarcosbál rejtelmek
10. sz. Nyomok a hóban. (Bűnügyi regény)
11. sz. Otto von Gottberg: A fehér kastély
12. sz. G. H. Bull: A titokzatos villa
13. sz. W. Wynkyn: Az apáért
14. sz. Richard Sandford: Amig az álarc lehull

A 14 szám együtt 180. utánvétellel
190 lejtért megrendelhető a

Brassói Lapok

Könyvosztályától.

Példányonkénti megrendeléseket az összeg és 10 lejt portóköltség előzetes beküldése ellenében szállítjuk.

IRODALOM, MŰVÉSZET

(*) Az idei szezon nagy hangversenye Lula Mysz-Gmeiner kamaraénekesnő koncertje: »Mistress of Lieder-Singings«, így nevezték el a művésznőt Newyorkban tartott koncertjei alkalmával. Lula Mysz-Gmeiner nagyszerű művészete ma a fejlődésének tetőpontján. A művésznő szeptember 17-én énekel az Apo46 termében, zongorán kíséri Egon Siegmund, akít ma Berlin legjobbj zongorakísérői közé sorozzák. A még meglevő jegyek a Klingsor hangversenyirodában kaphatók.

SPORT

(x) Az országos vízisport központi bizottságának ülése. Marosvásárhelyen az országos bajnokságok alkalmával tartotta az F. S. S. R. vízisport központi bizottsága dr. Ritter elnöklése mellett teljes ülést. Seliceanu bizottsági tag referált az európai bajnokságok lebonyolításáról és tárgyalásairól, a melyek eredményeképpen a román uszókát jövő évre az olasz uszósövetség látja vendégül. Seliceanu jelentése után a tapasztaltak figyelembe vételével az F. S. S. R. uszó és evező szabályzatát vitatták meg, úgy szintén az igazolási szabályzatot. Elhatározták a regulament kinyomtatását. Megbízták Seliceanu bizottsági tagot, hogy a szakosztályai szembeni elhangzott alaptalan felmadásokra válaszoljon.

Elhatározták továbbá, hogy Románia 1927. évi uszóbajnokságait Bukarestben július havában rendezik meg. A titkárságot pedig Brassóba Kolozsvárra helyezték át és Seliceanu Grigore bizottsági tagot bízták meg a titkári teendők végzésével. A központi iroda Kolozsváron Calea Victoria 34. szám alatt lesz.

(x) Az F. S. S. R. Completul Centra jának ülése. Vasárnap, szeptember hó 14-ére reggel 9 órára hívta össze Dinu Cazianu, az F. S. S. R. főtitkára a C. C. teljes ülést: Ezen az ülésen a labdarugósövetség és bírákbizottsága közötti helyzetet fogják végelegesen rendezni.

(x) A fegyverbi bizottság ülése. A brassói sportkerület fegyverbi bizottsága péntek helyett kedden, szeptember hó 14-én tartja ülést.

Külföldi eredmények

Bécsi eredmények

VSC—Amateure 1:0 (1:0).
Admira—Simmering 1:0 (1:0).
Hertha—Sportfreunde 4:2 (3:2).
Brigittenauer AC—Wacker 3:1 (3:1).
Vienna—Rapid 2:2 (2:2).
Admira—Simmering 1:0 (1:3).
WSC—Amateure 1:0 (1:0).
Hakoah—Rudolf 1:0 (1:0).

(x) Eldöntötték a végdöntőt az orosz bajnokság osztályozó mérkőzése. Novar és Alessandria csapatainak vasárnapi találkozása döntötte volna el az első osztályba való bejutás kérdését. A két együttes összecsapása azonban 2:2 arányú döntetlent eredményezett és így a mérkőzés meg lesz ismételve.

Jugoszlávai eredmények:

Zombor

Zombori sport—Amateur 5:2 (2:1).
Ztk—Zzsac 3:1 (1:0).

Belgrád.

Bácska—Lokó 1:1 (1:0).
Bácska—Jedinstvo 2:1 (0:1).

Zágráb

(Olimpiai nap.) Zagreb—Beograd 4:3 (2:2). Próbamérkőzés a Jugoszlávia—Románia október 3-iki mérkőzésére.

Nagybecskerek.

Svédise—Öbilles 2:0 (0:0).

Viktória (Versec)—Kadimah (Becske-

rek) 2:2 (2:0).

Novisad—Subotica sport 4:1 (3:0).

I.—II. oszt. válogatott 3:2 (2:0).

Szarajevó.

SASK—Sniskzy 2:1.

SASK—JASK 4:1.

Csehországi eredmények:

Ligeti—Donaustadt 1:1 (1:0).

A tavaly veretlen bajnoksapat nem tud lábrakapni, ez ímlár a második döntel-

lenje.

Cérnagyár—PTE 4:3 (1:1).

Vasas—Erdőújvári SE 1:1 (1:1).

SK Bratislava—Pozsonyi Rapid 9:1 (5:0).

Makkabea—SK Slavia 1:0 (1:0).

MTK—PAC 4:3 (1:1).

NTE—BULE 7:0 (3:0).

Kábelgyár—BTC 5:0 (3:0).

Belgiami eredmények.

Arragens—Berschost 2:0. Bergschon —

CS Sport 3:1. CS Brugge—Antwerpen 5:2.

US Gilloise—FC Brugge 1:0. Daring—Stan-

dard 3:2. Racing Gent—RCB 4:0. RC Mech-

elen—FC Mechelen 4:0.

(x) Konrád II. amerikai csarala döntel-

tenit játszott a prágai Spártával. New-York

ból jelentik: A prágai Spárta szombaton

Konrád II. csapatával, a Brooklyn Wande-

rersszel mérkőzött 3:3 (3:2) arányban. A

mérkőzés góljait Konrád II. Eisenhoffer és

Burness, illetve a Spárta góljait Hainy és

Silny lőtték.

Angol fgyeredmények:

I. osztály.

Arsenal—Leicester City 2:2. Birmingham

—Sunderland 2:0. Burnley—Bolton Wande-

rers 4:3. Bury—West Bromwich Albion 7:3.

Aston Villa—Cardiff City 3:2. Leeds Uni-

ted—Derby County 1:0. Liverpool—Sheffi-

eld United 5:2. Newcastle United—Manches-

ter United 4:2. Tottenham—Huddersfield 3:3.

The Wednesday—Everton 4:0. Blackburn—

West Ham United 5:1.

Bármilyen zeneművet

gyorsan és pontosan kaphat meg
az ország legnagyobb zenemű-
szaküzletében MORAVETZ ze-
neműkereskedésében Timisoarán

J E G Y Z É K I N G Y E N !

KÖZGAZDASÁG

A liberális gazdasági politika szomorú következményei

Csőd előtt a vasutak teljesítőképessége — Az új tarifa visszaszorítja és lehetetlenné teszi a nagy távolsági forgalmat

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Gazdasági körünk előtt legaktuálisabb probléma jelenleg a hónap óta belépő új vasúti felemelt tarifa. Különösen nagy nyugtalan-ságot váltott ki a személy és áruszállításnak oly rendkívül és magas felemelése a termelők és kereskedők azon csoportjánál, kiknek mint exportőröknek hatalmas s kormányok erős támogatásával működő versenye kell a külföldön megküzdniük.

A tarifa mostani felemelése nyilvánvalóan ellentétben áll a szállítási rendszernek alapelveivel, mely szerint csak az olcsó szállítási viszonyok teremtenek olcsóságot s ezek szolgálhatnak ösztönül a gazdasági élet felvirágzására. Magának a vasútnak is előnyt jelent az olcsó tarifa. Amennyivel több utast és több árut vonz a vasut magához az olcsó tarifa révén, annál könnyebben találja meg működésével a beruházott tőkék törlesztésére szükséges eszközöket és nyereséget is. Ugyanannak az elvnek kellene érvényesülnie itt, amelyet ipari téren Henri Ford hirdetett s gyakorlati téren érvényesített is.

Nem tételezhetjük fel az államvasutak vezetőségéről, hogy erről az elvről ne lenne tudomásuk. Nekik is tudniuk kell, hogy sokkal rentábilisabb dolog, ha vagononként tíz lej a nyereség százezer vagon után, mint ezer lej vagononként száz vagon után. Az első esetben, mikor nagy a szállítási lehetőség és fejlett a gazdasági élet, nagy a kereslet is. A második esetben azonban a szállítási fényűzés vagy kiváltsággá válik. Az államvasutak vezetőinek feltétlenül ismerniük kell ezeket az elemi igazságokat. S mégis, vajon mi az oka annak, hogy a hasznát hajtó és fényűzéses szállítási rendszer körül ez utóbbit választották?

E kérdésre egyszerű, de annál fájdalmasabb a felelet: nincsenek nyugati értelemben vett elégséges vasutaink. A vasutaknak — sajnos — nincs meg többé az a szállítási képességük, mint amilyenre a gazdasági életnek szüksége van. Ezért kellett alkalmazni ezt a felemelt s megbénító tarifát, mely az or-

szág szállítási szükségleteit leszorítja az államvasutak teljesítőképességének fokáig.

Az egész nagyobb távolsági forgalom az államvasutak hálózatán téjenségre van kárthatva. Az államvasutak az új tarifában kénytelenek tudni, hogy csak a kis helyi szükségleteket tudják kielégíteni, várostól-városig száz kilométeres sugarban, épenugy, mint a kis folyami vagy tengeri hajók, melyek egyik kikötőtől a másikig közlekednek.

A drága szállítást nem tudják elvisejni, csak a fényűzési cikkek, melyek megtudják fizetni a tarifa emelése révén előállított borzasztó terheket. Ezek az árak azonban olyan kicsiny számban fordulnak elő, hogy számba sem jönnek a vasutak forgalmában.

Az új felemelt tarifának az lesz az első következménye, hogy megteremtí azoknak a termelési központoknak az egyeduralmát melyek a fogyasztási központok szomszédságában vannak. Ennek természetes következménye lesz a termékeknek teljesen indokolatlan megrágulása. A vasut nem fogja többé hivatását teljesíteni, mely a nagy távolsági olcsó tarifával az árakat az egyes vidékek közt egyensúlyba állítja. Így újból eljutunk ahhoz az állapothoz, mely a vasutak életbeáptetése előtt megvolt, amikor a fuvarozást szekérrel végezték s a fuvar-költség többet tett ki mint az áru értéke.

Ime ez a liberális gazdasági politika szomorú következménye; ide juttatta az országot a gazdasági elszigeteltség s az a törekvés hogy saját erőnkön vigyük keresztül a gazdasági újjáalakulást. Azzal, hogy arra vártak, hogy az államvasutakat akkor szedjék rendbe, amikor az ország gazdasági élete a szükséges tőkével ehhez rendelkezésre tudja bocsátani, viszont az állami üzemek képesek lesznek a gépeket és berendezéseket szállítani s elvesztett a drága idő, s vasutaink eljutottak a mai szomorú helyzethez, mely az új tarifa életbeáptetésével a csőd bejelentésének felel meg.

A magyarság gazdasági sérelmei

Cikksorozat Kaán Károly tanulmánya alapján
(II. közlemény)

Az erdők fenntartásának és a vízrendszerek zavartalan működésének nemzetközi biztosítása

Ezeknek a katasztrófális bajoknak a szakértő szemével való könnyű meglátása vezetett azután arra, hogy a franciák részéről Grenoble-ban a tavalyi év augusztusában rendezett nemzetközi erdőgazdasági kongresszuson az erdők fenntartásának nemzetközi kérdéseiről egy tanulmányt terjesszek elő! Amelyben ezt a kérdést Európa különböző országaiból vett példákkal illusztrálva, a vízrendszerek zavartalan működésének biztosítása és a népek jólétének szolgálata érdekében fejtegettem. És előterjesztettem ennek befejezéséeként egy indítványt, mely az erdőpusztítások megakadályozása érdekében statisztikai felvételek alapján kívánja megállapítani az államok erdőgazdálkodásának képét és mérlegét. Mely minden államot az erdők konzerváló törvényalkotásokra hívna fel, s mely egy felállítandó nemzetközi hivatal kötelességévé tenné a statisztikai adatok feldolgozását és azt, hogy a kötelekbe lépő államoknak az erdők fenntartására irányuló munkáját megfelelően támogassa és ellenőrizze.

Parázs izgalom támadt a Csehszlovákia és Románia ott jelen volt néhány képviselője között. Megmozdult a lelkiismeret és a félsz attól, hogy addigi munkájuk a világ nemzeteinek bírálata alá kerül!

Az indítványt, mely beigazoltan a népek jólétét szolgálja, elfogadta a kongresszus! Nem térhetett ki előle!

gyűrűbeli érdekelt Bratianu kollegája közbenjárása folytán ad akta tették a határozatot a beterjesztett tanulmányomat együtt. És hogy fel ne tűnjék, a kongresszus többi összes munkálatait is! Eddig ugyanis még csak ki sem nyomatták a kongresszus anyagát s arról — a rövid határozatok kivételével — az azon résztvevőknek, vagy megbízóiknak még semmit sem küldöttek meg!

Igy látszik a nemzetközi tudományos kérdésekkel, a népek boldogulása érdekében előterjesztett és nemzetközi alapon elfogadott tanulmányokkal és javaslatokkal a magát és más népeket is boldogítani és még ma is boldogító francia kormánypolitika! Mert amint a tények arra most oly meggyőzően reávilágítanak, ez a kongresszus csak arra volt való, s azt beigazoltan csak azért iniciálta és üttötte oly sürgősen nyélbe Franciaország, hogy politikai érdekekből egy félévvel megelőzze az akkor már egy ilyen világkongresszusra széleskörű előkészületeket tett és alapos nagy munkát végzett Olaszországot!

De nehogy mellőzzünk valamit! A grenoblei indítványnak mégis volt egy s más eredménye!

Az idei év április havában Rómában megtartott nemzetközi erdőgazdasági kongresszusra, amelyen 58 államból mintegy 800-an vettek részt, hatalmas számban vonultak fel a kisantant képviselői.

Már jó előre híre járt a nagy készülődésnek, a részvételeire biztatásnak, a szervezkedésnek. A nyilvántartás szerint jelentkezett is a csehszlovák területről 48 férfi, 5 nő, az SHS. államból 40 férfi, 20 nő, a román államból 12 férfi és 3 nő. Jelenkeztek tehát összesen 128-an s részt is vettek közülök mintegy százán. És megjelentek ezenkívül a kongresszuson ezeknek az államoknak a követői, akik beható beszélgetést folytattak honfitársaikkal és agilisán tevékenykedtek közöttük. Ugyváltuk a nemzetközi kapcsolatok s hasonló egyebek elősegítésén.

A nagyarányú felvonulásra, jelentősen szereplést vártunk a kisantant delegáltjaitól. És érthetetlen okokból ezek főleg pedig a csehek, — akikről legtöbbször vártunk — ugyszólván nem szerepeltek! Még a cseh területeiről jött németek sem. Auersberg hercegnek a német gazdasági irodalomból ismert központi direktora, dr. Hufnagel Lipót maga említette nekünk, hogy erdőbirtokpolitikai tanulmányt fog bemutatni és ilyen tárgyú indítvány előterjesztésére készül. Elmaradt ez is!

Ilyen és más érthetetlen benyomásainkra ebben a nemzetközi babilonban magyarázatot nem találtunk! A rólunk szóló e többes számban két lelket kell érteni. Mert ennyien vettünk részt a kongresszuson Magyarországból.

És e valóban szerény minoritásban és magunkra hagyatottság mellett elayer-tük mégis az erdőgazdaságpolitikai, tehát a legfontosabb osztály egyik alelnöki

TEKINTSE MEG KIRAKATUNKAT

Megérkeztek a legújabb párisi divatujdonságok !

Köpeny, kosztüm és ruhaszövetek, valamint flanel, barchet, ripszbarsony és kalapbarsonyok; továbbá a legutolsó divatú sima- és mintázott selymek és bélések

Ascher Testvérek

Brassó, Kapu-utca 5.

tisztét. És elkövetkezett más is. Grenoblei indítványunk anyaga ezúttal mások szájából, ugyszólván teljes egészében, jobbszönyegre került. és ezt a kongresszus különböző indítványok keretében elfogadta.

A legnevezetesebb ezek között, hogy a római nemzetközi földművelési intézet kebelében, de önálló hatáskörrel most már sürgősen megszervezik a nemzetközi hivatalt, hogy az erdők in enzív statisztikai felvételét határozták el. Különösen annak megállapítása végett, hogy az egyes államok fatermésük igénybevételén felül nem kezdték-e ki erdeik fatökéjét? stb. Más szóval, a hozott határozatokkal a mi kívánságaink teljesültek!

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, szeptember 14.

A világpiacon: A francia frank erős hullást mutat, a többi valuta alig változott.

A belföldi piacon: Az ünnep miatt teljes üzletlenség, az árfolyamok hanyatlottak. Délben: egy svájci frank 38.60 lej, egy dollár 199 és fél lej, egy olasz lira 7.35 lej, egy német márka 48 lej, egy dinár 3.52 lej, egy angol font 974 lej, egy francia frank 5.90 lej, egy cseh korona 5.95 lej, egy osztrák schilling 28.30 lej, egy lejért 354 magyar korona.

Zürich: Devizák (zárjelben a tegnapi zárlati való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.25, egy dollár 5.17 és ötnyelcad, egy angol font 25.13 (—egynyelcad), száz francia frank 14.75 (—55), száz olasz lira 18.45 (—17 és fél), száz cseh korona 15.53 (—18), száz dinár 9.15, (—1), száz leva 3.73 és háromnegyed, száz lej 2.60 (+2 és fél), tízezer magyar korona 0.7260 (+10), tízezer osztrák korona 0.7310 (—1 és egynegyed).

Budapesti értéktőzsde. Hétfőn tartott. Zárlati árfolyamok ezresekben: Magyar Hite 328, Osztrák Hite 153, Salgó 561, Rima 163, Déliavasút 160, Államvasút 378, Kohó 230, Atlantika 5.5, Ganz-Danubius 1780, Köszén 3940, Papírpár 30, Nasici 1456, Szlavónia 375, Földhitelbank 179, Viktória malom 30, Pesti Magyar Kereskedelmi 1105, Bocsini 1350, Urikányi 1390, Láng 103, Lipták 24, Schlick 78, Brassói 446, Zabolai 30, Cukoripar 1805, Temesi szesz 375, Hungária műtrágya 129, Olasz Bank 23, Angol-Magyar 39.5, Lezámitoló 67, Magyar-Cseh 11, Nova 323, Csáky 4.8, Izzó 925, Magnezit 1060, Viktória butor 2, Ofa 690, Malomsoky 4, Pesti Hazai 1910.

(—) **A háboru előtti magyar tartozások valorizálásáról** folynak tárgyalások Amerikában. Bécsből jelentik: Az utolsó napokban egy bizottság tárgyalta a magyar és osztrák megbízottakkal, hogy a magyar és osztrák háboru előtti tartozásokat miként számolják el. A tárgyalások azon alapon folynak, hogy a békebeli magyar-osztrák koronatarozásokat valorizálják. Megegyezés nem jött létre, de a tárgyalásokat Washingtonban október hónap folyamán folytatni fogják.

(x) **A dohányjövédék bevétele messze elmulasztja az előirányzatot.** Bukaresti jelentés szerint az állam bevételei a dohányjövédékből a folyó év első nyolc hónapjában 103 millió lejjel mulja felül az előirányzatot. A bevételek többségéből 50 millió lej esik augusztusra, amikor a monopóliumi cikkek árát felmérték. Remélik, hogy az év végéig 350 millió lej lesz a bevételi többlet.

(—) **Újév után csak pengőre szóló váltót fogadnak el Magyarországon.** Budapestről jelentik: Január elsőjén élethelel a kötelező pengőszámítás a Nemzeti Bank már most utasította leszámítolási osztályát és fiókintézetét, hogy csak pengőben kiállított váltót fogadjanak el. Ha a lejárt újév utáni időre szól. Ehhez alkalmazkodniuk a magánbankok is. Bár az intézkedés csak pár hét múlva válik aktuálissá. Ma ugyanis nem ismernek három hónappal hosszabb váltó-lejáratot. sőt a Jegybank hathónapos gazdálkodást is egyszer meg kell hosszabbítani. Így az első pengőváltók csak október elseje után kerülnek forgalomba.

(—) **A jugoszláv faipar válsága s annak oka.** A legtöbb faipari vállalkozás utolsó mérlegét veszteséggel zárta és igen nagy azon vállalatok száma, amelyek kénytelenek voltak az üzletet bezüntetni. Az adóterhek a faiparban elviselhetetlenek. Ezeket fokozzák a községi adó és egyéb ille-

tékek. A községi pótdó némi helyen 1500 százalékos, amelyek nagy részt az ipari vállalatokat sújtják. A vállalatok a pénzügyminiszterhez fordultak, és kérték olyan rendelkezést a kiadását, amely szerint a községi pótdók nem haladhatja meg az állam adók 200 százalékát. A kereskedelmi miniszter támogatja a kérést, de a pénzügyi igazgatás minden tényezője elutasította.

A jugoszláv faipar fejlődését megakasztják a vasúti díjszabások, a magas munkásbiztosítási költségek. A faipar ezen felül sokban függ a külföldi valutáris viszonyoktól. A faipar akarata ellenére valutaszpekulációra van kényszerítve, de a minisztérium részéről ezen tevékenysége sok nehézségbe is ütközik. A latin valuták nagy árhullámzása jelentékeny kárt okozott, mert a faipar a bankkörüket javaslatára nagy devizakészleteket halmozott fel.

MEZŐGAZDASÁG

Gabona, gumós, és szálak takarmány-piac

Belföld.

Szatmár: Buza 760—780, rozs 450—490, takarmányárpa 400—430, zab 380—400, lence 620—650, széna laza 90—100, szalma laza 75—85.

Külföld.

Bécs: per 100 kgr. beleértve áruforgalmi adó, vám nélkül. Buza 37.25—43, rozs 26.25—26.75, sörárpa 34—39, takarmányárpa 25—27, zab 24—24.50, szemes tengeri 24.50—33.

Prága: Cseh korona, per 100 kgr. Buza 225—232, rozs 167—177, sörárpa 180—185, takarmányárpa 155—159, zab 135—137, lence 500—650, szemes tengeri 132—138, fehér bab 130—170, burgonya 58—63, széna laza 78—82, szalma laza 42—44.

Budapest: magyar kor. per 1 kgr. Buza 3375, rozs 2350—2400, sörárpa 2700—3000, takarmányárpa 2100—2200, zab 2050—2100, szemes tengeri 2650—2675, fehér bab 1950—2100.

Zágráb: Dinár per 100 kgr. Buza 255—267.50, rozs 155—170, takarmányárpa 155—175, szemes tengeri 156—163.

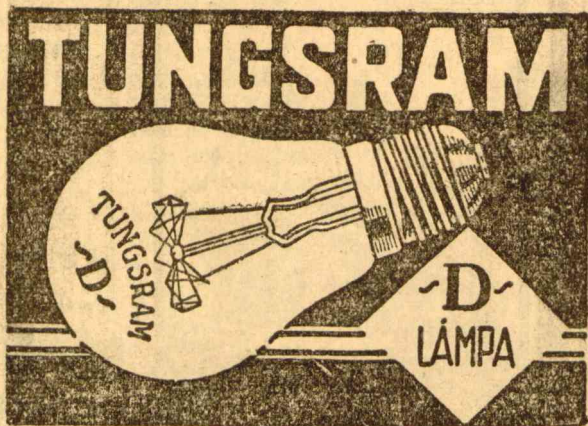
Külföldi átlátásárak.

Bécs: Központi marhavásár Szt. Marx. Arak kgr. élő súly osztrák S. Felhajtás 3096 drb. m. p.: hizó marha 2499 drb és vágó marha 597 drb. m. p.: 1933 ökör, 593 bika, 564 tehén, 6 bivaly, eadatlan 151 drb. Irányzat élénk, továbbá felhajtva 9952 hus sertés és 8792 hizó sertés, együtt 18744, visszamaradt 309 hus sertés és 909 zsír sertés, élénk irányzat. Arak hizott ökör 110—185, 1.10—1.50, bika 1.10—1.40, vágó marha 0.65—1.05, bivaly 0.90—1, hizott sertés 1.70—1.95, hus sertés 1.90—2.45, borju 1.80—2.70, birka bőrrel együtt 1—1.60.

Prága: Ck. pr kgr. Hizott ökör 5.50—8, ökör I. 8.25—8.75, bika 5—7, tehén 4—7.75, üsző 6—7.40, sertés 9.40—11.75.

Budapest: Arak magyar korona per kgr. élő súly szerint. Felhajtás 510 drb. Arak: Bika I. 11000—13000, kivételesen 14000, bika II. 7500—10500, ökör I. 12000—14500, ökör kivételesen 15000, ökör II. 8000—11500, ökör III. 6000—8000, tehén 11000—13500, kivételesen 14000, növendék marha 4500—11500, vágó marha 3500—5500, borju 11500—17000. Irányzat vontatott.

Zágráb: Arak Dinár pr. kgr. Ökör I. 7.25—8.75, ökör II. 6—6.50, ökör III. 5—5.50, tehén 6—7, tehén II. 4—5, tehén III. 3—3.50, üsző 6—7, üsző II. 4—5, borju 6—10, sertés hizott 12—13, sertés sovány 10—11, süldő 1 évig 10—18, könnyű igaz ló párja 7000—9000, könnyű kocsi párja 12000—16000, vágni való ló kgr. 0.75—1.

A legujabb tökéletes égő!

A vén diák

Írta: Kosáryné Réz Lóránt (78)

— Nem tréfálok, Cili lelkem! Siess.

Cili bement a szobájába, molesztó pár pillanatra valami fiókban s elhozta a keresztlevelét.

— Nesze, tedd a zsebedbe. — suttogta izgatottan.

Józsi reásegítette a köpönyegét.

— Melyik kalapot vegyem? — kérdezte aztán Cili tétovázva.

— A szebbiket. — mondta Józsi.

— De szökéshez a fekete talán jobban illik...

— Ugyan! — szolt Garabonciás. — A kocsiban ugys sötét van, a vonaton pedig jobb ha a szebbik van rajtad.

Cili felvette a paradicsommadaras kalapot. A keztyűjét is felhuzogatta. Akkor kezdett az ajka remegni.

— Mégis, csak így, bucsu nélkül... Legalább írnék pár sort...

Józsi jószívuén szolt:

— Irj, ha jólesik, Cili lelkem!

Papírost meg ceruzát is adott neki. Cili odaadta a cédulát az asztal közepére. Aztán a Józsi karjába kapaszkodott.

— Isten nevében induljunk utra. Igazán nem tréfálsz?

A vén diák magához szorította a karját.

— Nem tréfálok, Cili lelkem! Isten nevében induljunk együtt.

Indultak.

— A kertajtón át gyere — suttogta Cili — mert a folyosón ott beszélgetnek Elvira meg a doktor.

Halk ajtócsattanás... S csönd lett a szobában...

XXXVI.

Az új tanítvány.

Elvira benézett az ajtón s hátraszólt:

— Nincs itt senki.

A doktor is bejött.

— Jaj, én ugy félek. — suttogta Elvira.

— Nem kell félni. — biztatta őt halkan a doktor, de ő még mindig jobban félt. — Olyan ez, mint a foghúzás. Hamar neki kell látni. — s egyszerre magvan.

Elvira szorongva fejsőhajtott.

— Bizonyosan a hálószobában van Gedeon. Mit csináljak?

— Kopogjunk. — tanácsolta Huber.

— Nem merek. — suttogta Elvira. De a doktor ebben a pillanatban kicsit meglökte a karját s Elvira akaratlanul dörömbölt egyet az ajtón.

Nyomban utána hallatszott Gedeon hangja:

— Ki az?

Sem a doktor nem felelt, sem Elvira. Megnémultak ijedtükben.

Gedeon, hogy nem kapott válasz, kinyitotta az ajtót és kinézett. Mögötte Malvinka.

— Ön az, kolléga ur? Mi tetszik?

— E... én — hebegte Huber. — Pár szót szeretnék beszélni önnel... nem szakértés... Magánjellegű...

Nagyot lélekzett.

— Nekem régi elhatározásom, hogy tüzetesebben foglalkozzam zenéj tanulmányokkal.

— Foglalkozzon. — szolt bosszankodva Gedeon. — Bocsásson meg, de ezért csak nem kell bekopogni egy hálószobába?

— En... én Elvira öngyáságától szándékozom tanulni...

— Jaj, ugy félek. — fehésködött Elvira közben. Gedeon elfelejtve szolt:

— Csak tessék, kolléga ur. Az az egy kikötésem van, ami a többi óráknál. Olvankor tartsák, ha én nem vagyok ott.

— Oh... — folytatta Huber — én nem kívánok alkalmazkodni. Tudniillik... — Nem itt tartanánk az órákat... Hancsák!

— Jaj. — sikoltott Elvira — én ugy félek!

— Micsoda? — kérdezte Gedeon. Erre Huber behunyta a szemét két ujjal befogta a fülét és kiálta: —

— Feleségül akarom venni Elvira öngyáságát!

Csönd lett utána. Malvinka az ura vállára tette a kezét.

— Ugye engeded? — suttogta. — Hadd legyenek nek is bűbűjeik...

Huber kinyitotta a szemét és Elvirához fordult. Suttogva kérdezte:

— Kiából mór? Nem hallom!

(Folytatjuk.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Optikai szaküzlet.

Carl Ilyés, (Brassó, Kapu-utca 48) vizsgázott a 2353 berlini iparkamaránál 1914. V. 14-én.

Vállal mindenféle a szakmába vágó javításokat. Nagy választék mindenféle optikai cikkekben, mint: szemüvegek, nikkell-, doublé-, gyöngyház-keretben, lorgnonok. Szoba-, ablak- és fürdőthermóméterek. Védőszemüvegek por és nap ellen. Színházi, vadász és sport távcsövek stb.

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó vagy bérbeadó üzemből levő

szesz- és ecetgyár

Sfântu Gheorghe, (Sepsiszentgyörgy) város közepén fekvő Dr. Kupferstich féle szeszgyár, szeszfinomító és ecetgyár, nyolcszobás modern urilakás, főzői lakás, irodahelyiségek, raktárak, gazdasági-épületekkel stb. Az üzemek bármikor megtekinthetők. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: Eugen Szalai Sfântu Gheorghe, Str. Regele Carol I. 9063

Keresünk azonnali belépésre
**művelésben jártas
molnársegédeket**

Ajánlatokat teljes életleírással

Csiha & Rákosi Tárgul-Săcuesc
cimre küldendők. 9077

Romániának orvosok és fogyasztóktól elismert legjobb ásványvize a

Matild borviz,

azért utasítsa mindenki vissza az ajánlott más gyenge borvizet. Kutkezelőség:
FLEISCHER GYÖRGY Brassó.

2178

Arverési hirdetmény

A Volcány—Fekete-halom közötti országúton, a Concordia szénbányához vezető utelágazásnál levő fürész, 1926 szeptember 19-én d. u. 3 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen eladatik. Az árverés feltételei megtekinthetők Fritz Hermannstädter-nél Volcány 305 és Brassó, Közép-utca 4.

Kikiáltási ár 400.000 lej.

9123

Itt az alkalmas pillanat!
Nagy árengedmény.

Óriási raktárunkat redukálni akarjuk és minden elismerten elsőrangú cikkünknel

20%

engedményt adunk.

WLAAT & WLAAT

BRASSÓ,

Kapu-u. 20.

Buzasor 3.

Csak legjobb minőségű áru!

Hullott almát

nagy mennyiségben vásárol

„HESS” R. T. Brassó, Gácsmajor 3. 9069

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lei. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Allást keresőknek 25% engedmény. Legkisebbhirdetés ára 60 lej.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, a pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézőkódásokra válaszolunk.

Motor malom, jóforgalmu kiadó vagy eladó. Ugyanott egy jó 12/20 HP Adler személy autó kedvező feltételekkel eladó részletfizetésre. Cím 9121 sz. alatt a kiadóban.

Jó házból való fiú pék tanulónakfővételik. Brassó, Arváz-u. 17. 9120

Kötélgépjáratósegédek állandó alkalmazást találnak. August Adleff kötélgépjárató Sighişoara—Sergesvár. 9119

Háromszék megyében forgalmas helyen levő üzlet helyiség áruval együtt jutányos áron azonnal kiadó. Cím 9118 sz. alatt a kiadóban.

Egy intelligens iroda kisasszony felvétetik. Adler fényképész, Kapu-u. 14. 9117

Irnok vagy irnoknő, román állam polgár, ki a román és magyar nyelvet szóban és írásban perfect birja jegyzői irodában alkalmazást talál. Fizetés: 1500 Lei havonta, lakás, fűtés, világítás és koszt — ágyneműn kívül. — Ajánlatok „Hivatal” címre a kiadóhivatalnak küldendők, melyet az továbbít. 9116

Befözni való paradicsomra előjegyzéseket Általános Fogyasztási Szövetkezet Kapu u. 62. elfogad. 9115

Egy fiatal vas- és fűszer kereskedő segéd állást keres okt. 1-ére. Vidékre is elmenne. Ajánlatok 9114 sz. alatt a kiadóba intézendők.

A háztartás minden ágában jártas urinő állást keres, mint házvezetőnő uradalmakban volt. Leveleket „Feltétlen uricsaládoknál” jellegre a kiadóba kér. 9113

Gatter, 30 colos, félstabil „Voif” 38 H. P. Transmissió külön is eladó. — Megtekinthető: „Eduard” Fundătura Buzesti s. Bucureşti. 9112

Jóforgalmu éjjeli mulató betegség és előrehaladott korra való tekintettel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Közelebbit öv. Szép Antal-nénál Jimbolea. 9111

Gőzgépet 30—35 HP. expanziós vagy szelepes vezérművel és Worthington-szivattyút üzemi körben állapotban sürgősen megvételre keresek, Luka Gyula, Turda

Ház Hosszu-u. 86. építőkkel gyártelepnek is megfelelően, szabad kézből eladó. Kérdések intézhetők Ujhelyi Sofiánál, Arváz-u. 14. 9110

**Nagyközség
főterén jól-
menő**

röfös és rövid-
áru üzlet
családi okok
miatt azonnal
eladó.

Ajánlatokat „Textil” jellegre a kiadóba kérek. ----

Keresek egy cca 6 méter hosszú és 3 méter magas üvegfalat. Szentjános-u. 30. 9108

Tejszövetkezeti teljes felszerelést ad el nyilvános árverésen 1926. szeptember 26-án d. e. 9 órakor a Tălşoara (Olasztelek) községi előjáróság. Kikiáltási ár 24 ezer lej. A felszerelés bármikor megtekinthető fenti előjáróságnál. 9107

Autóhűtőket:

Újakat és javításokat a Vitorla gyár készít. Ugyanott: 1—1 drb.: Presto, Protos, Puch- és kis Fiat. használt hűtők eladók, 1 drb. zárt-autó karosszéria járóban, jutányos áron eladó. Cím Vitorla hűtőgyár Brassó, Katona kórház-utca 2. 2334

Háztartásomat egy intelligens 40—50 év körüli vidéki özvegy uriaszonyra bízám ki jól tud főzni. Jól berendezett saját házban maradó otthonra talál. Ajánlatokat feltételekkel „Inspektor” jellegre kérek e lap útján. 9105

Egy szobás konyhas lakást keres szerény posta tisztviselő. Cím 9104 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Svájc francia nő anyanyelvét tanítja, valamint a német és angol nyelveket, kipróbált módszer szerint. Cím Delwigné, Hosszu u. 40. Személyes értekezés naponta 1—3 óráig. 9125

Iskolás gyermekeket felveszek teljes ellátással. Cím 9106 sz. alatt a kiadóban.

Egy butorozott szoba szeptember 15-ére kiadó. Cím 9085 sz. a. a kiadóhivatalban.

Intelligens özvegy asszony mint házvezetőnő, anyahelyettes vagy hasonló alkalmazást keres. Leveleket: „Egyedülálló” 9089 jellegre a kiadóhivatal továbbítja.

Pénztárnoknő keresetlik azonnali belépésre. Cím Ursus bodega Brassó, Kolostor-u. 36. 9102

Eladó egy jókarban levő 6-os cséplőgép. Értekezni Papp Józsefnél Nagyborosnyó. Üzemben megtekinthető. 9063

Biztos megélhetést nyújtó jóforgalmu fodrász üzlet eladó, okt. 1-i átadásra. Rüll Mátyás, Brassó, Vasut-u. 30.

Butorozott szoba jutányos áron kiadó. Hátul-só-u. 30. 9126

Keresek 3 szobás földszobás egészséges lakást, lehetőleg kerttel. Bővebbet 64-66 sz. alatt kiadóhivatalban.

Tökmagot, babát, aszalt gyümölcsöket, olajpogácsát keresek megvételre. Sürgős ajánlatokat — lehetőleg megintázva — a Brassó Lapok kiadóhivatalánál „Export” jellegre kérek.

Férfi-férfiemű oly mintha új lenne, ha Wlaa Brassó, Buzasor 3, titia. 78

Gépirásra 2 hét alatt bekit megtanított. Óbrassó, Malom-u. 8. D. s

Kitűnő vevőkörrel rendelkező vidéki röfös és vidáru kereskedés kérésért 3—500.000 lej kével. Ajánlatokat „Tan” jellegre a kiadóba.

Kiadó egy szépen tartott szoba. Vár-u

EOS-MÜHELY
Brassó.

8786

üzletkönyv, levérendező
1-1 és iskolafüzet gyár. 1-1

Raktár: Kapu-u. 21. Telefon. 774.

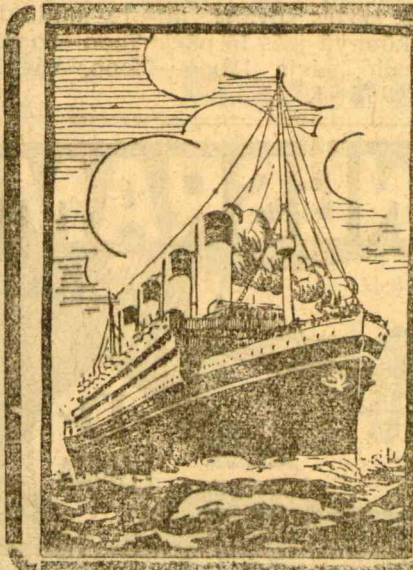
**Személy
szállítást**

új Fiat-autóval az ország bármely részében vállal MELKUHN BANDI,
Schiel-garázs. Telefonszám 766

Aranyér
„Anusol” Soedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladást, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből áll. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható. Gyár címe: Goedecke & Co. Chem. Fabr. Leipzig.

RAKTÁR F.H. MEES BUKAREST
CALEA GRIVITEI

**HUGO STINNES HAJOVONALAK
HAMBURG**

HAJOJARATOK: DELAMERIKABA
BRAZILIÁBA
ARGENTINIÁBA
KELETÁZSIÁBA

KITÜNŐ ELLÁTÁS. — ELSŐRANGU GÖZHAJOK
Felvilágosításokért forduljon a

VEZERKEPVESELETHEZ:

2071

N. Brück & Co. — BUCUREȘTI —
Str. BREZOIANU 12
vagy TIMIȘOARA: Str. Vasile Alexandri 8 (Hunyadi utca)

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körforgógépén Brassóban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj